БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад ҮНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 170 (9002)
ИЮЛИИН 22
СРЕДА
1959 он

Сэн 20 мүнгэн.

К. Е. ВОРОШИЛОВ АРМЕНИҺЭЭ БУСАБА

ЕРЕВАН, июлиин 20. (ТАСС). СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов мүнөөдэр үдын урда тээ республика соогуур ябаа. Ерэвандахи С. М. Кировэй нэрэмжэтэ холимол каучук бүтээдэг заводто тэрэ ошоо. Армениин КП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь С. А. Товмасян, Армениин ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Ш. М. Арушанян, Армениин ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Е. Кочинян, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. П. Георгадзе К. Е. Ворошиловтай хамта ябалсаа.

Удаань К. Е. Ворошилов, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүд Эчмиадзин ошожо, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо хүрөө. Хүдөө ажахын артелиин ажахын хүгжэлтэ тухай колхозой түрүүлэгшэ Е. Маргарян, партийна организациин секретарь Н. Потеян дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө. Энэ колхоз үнгэрэгшэ жэлдэ 17 миллион түхэриг олзо доход оруулһан байна.

К. Е. Ворошиловай хүндэлэлдэ зорюулагдажа, Армениин ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй байшан соо үдэрынь ехэ уулзалга болоо.

К. Е. Ворошилов уулзалга дээрэ үтэ хэлэжэ, сугларагшадта халуунаар угтагдаа.

Арменидэ дүрбэн үдэр соо байһанайнгаа һүүлээр июлиин 20-ной үдэшэ К. Е. Ворошилов, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүд автомашинануудаар Тбилиси ороо.

КПСС-эй ЦК-гэй тогтоол

Херсоной совнархозой гол шухала предприятинуудай барилгые түргэдхэхэ тухай Украинын КП-гэй Херсоной, Николаевска обкомуудай, Херсоной совнархозой бэшэг тухай

Херсоной совнархозой гол шухала предприятинуудай барилгые түргэдхэхэ тухай Украинын КП-гэй Херсоной, Николаевска обкомуудай, Херсоной совнархозой хүсэхэлые һайшааха.

Украинын КП-гэй Херсоной, Николаевска обкомуудай, Херсоной совнархозой бэшэгые хэблэлдэ толилхо.

КПСС-эй ЦК-гэй секретарь **Н. ХРУЩЕВ.**

1959 оной июль.

КПСС-эй ЦК-да

Херсоной совнархозой гол шухала предприятинуудай барилгые түргэдхэхэ тухай

...дань байһан министерствонүүдэй ехэ дутагдалай нэгэн гэхэдэ, олон барилгануудаар капитальна һомололгые тараадаг байһан юм. Тиимэ дээрэ... дүүргэгдээгүй барилгын хэмжээн ехэ боложо, ...дбэриин шэнэ хүсэнүүдые ашаглаха болзор ун...айрдаг байгаа.

Тиигэжэ буруугаар түсэблэхэ ушар Херсоной совнархозой барилганууд дээрэшье ушардаг һэн.

Херсон городто 1951 онһоо хойшо хлопчато-бумажна комбинат баригдажа эхилээд, мүнөө найман жэл ...рөөд байхада, түрүүшын ээлжээнэй барилгашье ...дүүргэгдээгүй байһаар. 3448 нэхэлгын станокһоо ойродоол 3 мянганиинь ашаглагдаа, бүд шэмэглэн ...гын фабрика баригдажа дүүргэгдээгүй. СССР-эй Госстройн баталан абаһан болзорой ёһоор энэ барилга 4,5 жэл соо дүүргэгдэхэ ёһотой байгаа.

Н. Каховка городто жэл соо зуу мянган электродвигателиин хэмжээнэй хүсэтэй электромашина бүтээлгын шэнэ завод ехэ удаанаар баригдажа байна. ...завод 1955 ондо баригдажа эхилэгдээ һэн. Үн...һэн 4 жэлэй туршада хараалагдаһан мүнгэн зөөри ...ойродоол 31 процентнь ашаглагдажа, жэл соо ...һан гэжэ хэдэн арбаад мянган электродвигателиин хэмжээнэй үйлэдбэриин хүсэн ашаглагдаба. Тиимэ байдал мүн бусад хэдэ хэдэн барилганууд ...түр ушарна.

Промышленность болон барилгые эрхилхэ хэрэгые ...эдхэн хубилгаһанай һүүлээр барилгын хэрэг горьхоноор һайжараа, үйлэдбэриин шэнэ хүсэнүүд ...гээр ашаглагдана, капитальна хүдэлмэриин түсэб ...һаар дүүргэгдэнэ.

1958 ондо Камышбурунска түмэрэй руда болбосоруулха комбинат дээрэ Черноморско руднигые бариха аглофабрикые үргэдхэхэ талаар ехэ хүдэлмэри ...гони болзор соо үнгэргэгдэжэ, жэлэй туршада 2,5 миллион тонно руда малтан абаха үйлэдбэриин шэнэ ...знүүдые, жэл соо 1 миллион тонно агломерат үгэхэ агломерационно хоёр лентэ ашаглалгада оруулха арга боломжо олгогдоо. Гадна агломерационно лентэ гүрэнэй түсэбһөө гадуур ашаглагдаһан ...ха юм.

1958 ондо Первомайска сахарай заводой хуушан ...хэрэлгэнүүдые шэнэ, бүтээсэ ехэтэй түхеэрэлгэнүүдээр һэльбэжэ, заводые шэнэдхэн һайжаруулха ...аар ехэ хэмжээнэй хүдэлмэри дүүргэгдээ. Энээнэй ...аар заводой үйлэдбэриин хүсые богонихон болзорой туршада 1,5 дахин ехэ болгохо арга боломжо ...огдоо.

Камышбурунска түмэрэй рудагай комбинадай, Первомайска сахарай заводой үйлэдбэриин хүсые ехэ ...гохо хүдэлмэрие амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ промышленность болон барилгые шэнэ ёһоор ...хилхэ арга ехэ аша туһа хүргөө. Тэрээнэй ашаар совнархозой барилгын организаци болон предприятинуудай ашаглагдаагүй байһан хүсэнүүдые эдэ барилганууд дээрэ хэрэглэжэ, шухала хэрэгтэй туһаламжа ...соонь хүргэхэ арга боломжотой болгогдоо һэн.

Тэрээнтэй хамта капитальна хүдэлмэрие түсэблэхэ ...гтэ ехэ дутагдалнууд мүнөөшье бии. Гэбэл олон барилгануудаар мүнгэ зөөрие тарааха ябадал үргэлжэлһөөр, предприятинуудые бариха, үйлэдбэриин шэнэ хүсэнүүдые ашаглаха болзорнууд унжагайрһаар.

Иимэ байдал юун дээрэһээ тохёолдоноб гэхэдэ, капитальна һомололгые түсэблэхэдөө Госпланай тус ...таһагууд промышленностиин даажа байһан һалбари бүхэнөөр хараад, промышленностиин бусад һалбаринуудта хэгдэжэ байһан барилгын байдалые хараадаа абанагүй, тиигэжэ бүхы экономическа районуудтаа байдалые муу болгоно.

Жэшээлхэдэ, Херсоной совнархоздо промышленностиин зарим һалбаринуудта капитальна һомололгын ...угаар хэрэглэгдэһэнһээ долоон жэлэй түсэбөөр хараалагдаһанай ёһоор, Н. Каховка городтохи электромашина бүтээлгын заводой, Херсон городой хлопчато-бумажна комбинадай барилгын болзор ехээр унжагайруулагдаһан байха юм. Эдэ барилганудта зорюулагдаһан капитальна һомололго бүхы долоон жэлэй туршада хэрэглэгдэхээр унжагайруулагдажа, тэдэ барилганууд 1965 ондо ашаглагдахаар хараалагдана. Тиихэдэнь эдэ барилганудай болзорые хоёр-гурбан жэлээр хороохо бүхы арга боломжо бии ха юм.

Октябриин 25-най нэрэмжэтэ Первомайска дизель бүтээдэг заводой үйлэдбэриин хүсые хэдэн арбаад мянган моринской хүсэтэй дизелеэр ехэ болгохын тула 50 миллион түхэригэй капитальна һомололго хэхэ гэжэ долоон жэлэй түсэбөөр хараалагдана. Тэрэнэй 16 миллион түхэригынь барилга-хабсаралгын хүдэлмэридэ зорюулагданхай. Теэд энэ багахан хэмжээнэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэри аяар долоон жэлэй туршада бэелүүлэгдэхэ юм. Жэл бүхэндэ ойродоол 2—3 миллион түхэриг һомологдохо байна. Тиихэдэнь энэ барилгые 1—2 жэлэй туршада дүүргээд, энэ долоон жэлэй туршада дизельнүүдые бүри олоор бүтээн гаргаха арга боломжо бии.

Энээнтэй хамта долоон жэлэй түсэбэй ёһоор промышленностиин бусад һалбаринуудта шэнэ хэдэ хэдэн предприятинуудай барилгые эхилхэ хэрэгтэ 1959—1960 онуудта мүнгэн зөөри гаргашалагдахаар хараалагдана.

Москва городто болоһон барилгашадай Бүхэсоюзна хоёрдохи зүблөөн дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгэ соо шэнэ барилганудые түргөөр дүүргэхэ, барилгын болзорые хороохо гэжэ заагдаһан юм. Тиигэбэл түхеэрэлгэнүүд түргөөр ашаглагдажа, ажахын али нэгэн һалбарие хүгжөөлгэдэ һомологдоһон мүнгэн зөөри түргөөр аша үрэеэ харюулха юм. Энэ хадаа тон зүб зам, тимэһээ тэрэнние бэелүүлхэ хэрэгтэй гэжэ нүхэр Н. С. Хрущев заагаа һэн.

Гэбэшье энэ шухалын шухала заабаринуудые түсэблэдэг органууд олон ушарта бэелүүлнэгүй. Харин тиихэдэнь промышленностиин һалбаринуудай хоорондо долоон жэлэй туршада капитальна һомололгые жэл жэлээрэншье хубаарилха эрхэ совнархоздо үгтөөгүй.

Эдэ асуудалнуудые хаража үзөөд, капитальна һомололгые ашагтайгаар хэрэглэхын, долоон жэлэй түсэбөөр совнархоздо тогтоогдоһон жэлэй туршада һомологдохо мүнгэн зөөриин хэмжээн соо үйлэдбэриин шэнэ хүсэнүүдэй ашаглалгые түргэдхэхын зорилгоор гол шухала предприятинуудай барилгые дүүргэхэ болзорые шэнээр хаража үзэхэ ябадал тон шухала гэжэ Украинын КП-гэй Херсоной, Николаевска обкомууд, Херсоной совнархоз тоолоно.

Иимэ предприятинуудай барилгые түргөөр дүүргэжэ, ашаглалгада оруулха дурадхалнуудые бидэнэр оруулнабди гэбэл:

	Долоон жэлэй түсэбөөр хараалагдаһанай ёһоор барилгые дүүргэхэ болзор	КПУ-гэй обкомуудай, совнархозой дурадхалнууд
Н. Каховка городой электромашина бүтээлгын заводые	1965 он	1963 он
Первомайска городой Октябриин 25-най нэрэмжэтэ дизель бүтээлгын заводые	1965 он	1961 он
Херсоной хлопчато-бумажна комбинадые	1965	1964 он

Эдэ барилганудта зорюулагдажа, 1959—1962 онуудай, удаадахи жэлнүүдтэ бодохо цементын болон гидролизно промышленностиин шэнэ предприятинуудай барилгада гэжэ долоон жэлэй түсэбөөр хараалагдаһан мүнгэн зөөрие дурсагдаһан барилгануудта 1959—1962 онуудай туршада һомолхо гэжэ дурадханабди.

Тиигээ һаа, долоон жэлэй түсэбөөр хараалагдаһан шэнэ продукци гаргажа, орондоо түсэбһөө гадуур иимэ продукци үгэхэ арга боломжо олгогдохо байна гэбэл:

100 квт. хүсэтэй 180 мянган электромотор,

бүхы дээрээ 100 мянган моринской хүсэтэй 200 дизель,

9300 тонно юрын бүдэй утаһан,

71200 мянган метр юрын бүд.

Манай дурадхалнуудые хаража үзөөд, Госпланда зохихо заабаринуудые үгэхые Украинын КП-гэй Херсоной, Николаевска обкомууд, Херсоной совнархоз гуйна.

Украинын КП-гэй Херсоной обкомой секретарь **П. ЕЛИСТРАТОВ.**

Украинын КП-гэй Николаевска обкомой секретарь **А. МАЛЕНКИН.**

Херсоной совнархозой түрүүлэгшэ **И. ПРИБЫЛЬСКИЙ.**

СОВЕТСКЭ ПАРТИЙНО-ПРАВИТЕЛЬСТВЕННА ДЕЛЕГАЦИИН ПОЛЬШОДО ОШООД БАЙҺАН ТУХАЙ

ВАРШАВА, июлиин 20. (ТАСС). Советскэ партийно-правительственна делегациие толгойлогшо КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүд Жешув орохоёо самолёдоор ниидэн гараа.

ЛЮБЛИН, июлиин 20. (ТАСС). Советскэ партийно-правительственна делегациин хэдэн гэшүүд А. И. Гаевой, М. Ю. Шумаускас Майданекын урдын фашистска концлагерьта ошожо хараад, тэндэ зобоон алуулагдагшадай хүүр дээрэ сэсэгүүдые табяа. ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо З. Новак, ПОРП-гэй ЦК-гэй хүдөө ажахын таһагые даагша Э. Пшулковский, ПОРП-гэй Люблинскэ воеводствын комитедэй нэгэдэхи секретарь В. Коздра болон бусад совет айлшадтай ябалсаа.

Удаань совет айлшад, Польшын гүрэнэй, партийна ажал-ябуулагшад Люблинай гэр байрын шэнэ районуудые, мүн хуушан кварталнуудые хараа. Польшын инженернүүдтэй, хүдэлмэришэдтэй, шэнэ гэрнүүдтэ байдаг болоһон хүнүүдтэй хөөрэлдөө.

НҮХЭД КОЛХОЗНИГУУД, СОВХОЗОЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД!

Үбһэ хуряалга, силос даралгые эмхитэй һайнаар, богонихон болзор соо үнгэргэе!

1-дэхи фермынхид түрүүлнэ

ПЕТРОПАВЛОВКА. (**Телефоноор абтаба**). Борьёогой совхозой бүхы 3 фермэнүүдтэ силос даралгын хүдэлмэри түлэг ябажа байна. Эндэхид хабар тариһан хара таряа ногоохон зандань «СК-2,6» маркын комбайнаар хуряажа, тэрэнээ силос болгон дарана. Фермэ бүхэндэ 16—17 хүн ажаллахадаа, комбайнаар гараһан ногоое 4 автомашинаар таһалгаряагүй шэрэжэ, үдэр бүри 30 тонно силос хэжэ дарадаг байна. Бүхыдөө эндэ 3 үдэрэй туршада 200 гаран тонно силос бэлэдхэгдээ.

Совхозой № 1 фермын дүй дүршэл ехэтэй механизаторнуудай нэгэн нүхэр К. Брянский гэгшын хүтэлбэрилдэг силос дарагшадай агрегадынхид илангаяа бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана. Энэ агрегадта гол түлэб гэрэй эзэн эхэнэрнүүд, һургуулиин һурагшад хүдэлдэг юм. Тэдэнэй дундаһаа нүхэд Г. Плюснина, С. Изюмишкина болон бусадай оролдосото ажалые тэмдэглэмээр. Фермынхид байгша ондо бүхыдөө 2750 тонно силос даража бэлэдхэхээр харааланхай.

Я. Вяткин,
«Джидинский колхозник» газетын хүдөө ажахын таһагые даагша.

Түрүү бригадын амжалта

Сэлгэ уужам Сэлэнгын алишье нютагта үбһэ хуряалга болон тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэри үдэрһөө үдэртэ эршэмтэй шангаар, үргэн далайсатайгаар ябуулагдажа байна.

Эндэхи совхозой бүхы фермэнүүд үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдээ жэгдэрэн оронхой. Тэдэнэй дундаһаа 3-дахи фермэдэ эдэбхитэй бэрхэ эмхидхэлшэ, коммунист нүхэр Цыдендамбаевай даадаг үбһэ хуряалгын бригадынхид Тамчын талада түрүүшын үдэрһөө эмхитэй һайнаар ажаллана. Мүнөө үбһэ сабшалга, хуряалгада бүхы машина, техникэ, хүдэлмэришэдэй хүсэн гүйсэд элсүүлэгдэнхэй. Тус бригадынхид энэ жэлдэ бүхыдөө 1543 га газар сабшажа, хамта 12 мянган центнер үбһэ ногоо хуряаха түсэбтэй юм.

Эндэ үбһэ сабшалга дээрэ эрхим тракторист нүхэр Найдановай агрегадынхид (косилкынь машинистнар нүхэд Б. Золтуев, Д. Батомункуев, Б. Балданов, Н. Банзаракцаев) «ДТ-54» трактораар нэгэшье һаадгүйгөөр хүдэлжэ, үдэрэйнгөө даабарие хододоо үлүүлэн дүүргэнэ. Мүн бригадын бусадшье агрегадууд хоорондоо мүрысэн ажаллажа, даабаряа баһал 100 процент дүүргэдэг болонхой. Тиихэдэ үбһэ сабшалга, тэрэниие хуряалга, сомолгын хоорондо забһар гаргахагүйн түлөө оролдоно. Һүүлэй хура бороогүй хэдэн үдэрнүүдтэ бригадынхид сабшаһан үбһэеэ тармаад, бухаллажа захалаа. Эндэ түрүүшын 30 шахуу бухал табигдаад байна.

Аймагай «Эрдэм» колхоздо үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэри һаянай эхилэнхэй. Артелиин бүхы бригаданудта хамта 325 хүн, мүн 12 косилкатай тракторай дүрбэн агрегат, 14 морин косилка үбһэ сабшалгада гараад, табадахи үдэрөө хүдэлжэ байна. Энэ колхоздо июлиин 15-най мэдээгээр бүхыдөө 200 гаран гектар сабшагдаа.

Тэрэшэлэн эдэ үдэрнүүдтэ колхоз бүхэндэ хээрэ ургадаг ногоогоор силос дараха хүдэлмэри үргэн далайсатайгаар ябуулагдана. Ленинэй нэрэмжэтэ артель 100 шахуу тонно силос дараа.

Ц. Базаров.

Эршэмтэй хүдэлмэриин хажуугаар...

Таряалан, сабшалан элбэгтэй Иволгын «Улаан Оронго» колхоз үбһэ хуряалгадаа оробоор хэды хонобо. Колхозой үбһэшэд июлиин 16-да 200 гаран гектарай ногоо сабшаад байба. Илангаяа В. Т. Собенниковэй хүтэлбэрилдэг үбһэшэдэй 3-дахи бригада һайнаар ажаллана. Энэ бригадынхид хэдэхэн үдэр соо 100 холо гаран гектарай ногоо сабшаад, 60—60 центнер болохо 2 сомоо һүрилбэ.

Гадна энэ колхоздо үндэр наһатай болоһон пенсионер үбгэд өөһэдынгөө дураар тусхай бригада эмхидхээд үбһэ хуряажа эхилэнхэй. Тэрэ бригададань 23 үбгэд тоологдоно. Тэдэнэр Баруун Толгой гэжэ газарта хэдэн арбаад бухалтай болонхой. Үбгэдэй бригада энэ жэл 600 центнер үбһэ хуряахабди гэһэн социалистическэ уялгаяа, богони болзорто дүүргэхын түлөө шууд тэмсэнэ.

Силос дараха хүдэлмэри үдэр бүри түргэдхэгдэнэ. Комбайнер Мирон Сандуев, тракторист Василий Бадмаев гэгшэд силосэй ногоо тусхай комбайнаар хуряахадаа үдэр бүриингөө даабарие ходо үлүүлэн дүүргэнэ. Тэдэнэй сабшаһан ногоое 7 автомашина силосэй нүхэндэ зөөхэдөө арай шамай хүшхэржэ байнхай. Тиигэжэ үдхэнөөр, үндэрөөршье ургаһан хабарай хара таряан 95 гектар дээрэһээ хуряагдажа, силослэгдээ. Энэ хүдэлмэри хэдыхэн үдэр соо хэгдээ юм.

Гэбэшье һайн һайхан хэмжээ ябуулгануудай хэгдэжэ байхын хажуугаар дары сагта усадхагдаха ёһотой дутуу дунданууд олон бии. Илангаяа эмхидхэлэй хүдэлмэридэ ехэ дутагдалнууд үзэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, 2-дохи бригадада (бригадирнь нүхэр Будаев) тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабаадуулагдаха зэргэтэй зарим колхознигууд үбһэндөө гараагүй, энээгүүр тэрээгүүр зайгуултажа байһаар.

Тиихэдэ элбэгээр ургаһан хабарай хара таряан хуряагдажа, силосто дарагдахаар болоһон аад, мүнөө болотор хуряагданагүй. Харин колхозой правлениин гэмээр силосэй ногоо хуряаха хоёрдохи комбайн үшөө хүдэлгэгдэнэгүй. Гадна үбһэшэд эдеэ хоолоор хүсэд ханагданагүй. Энээн дээрэһээ божо үбһэшэд гэр бараандаа ошожо, ажалдаа удаан саг соо хожомдожо гарана. Эдэ мэтын дутагдалнуудые колхозой правлени болон партийна организаци дары сагтань усадхажа, 1,5—2 жэлдэ хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгтэ колхознигуудаа зоригжуулха зэргэтэй.

И. Балуров.

Эрхэ байдалынь адли, үрэ дүнгүүдынь ондоо

Энэ жэлдэ Баргажанай аймагай «Гигант», «Звезда» колхозуудта урданайхида орходоо һураггүй ехэ кукуруза таригданхай. Эдэ колхозуудта кукурузань шэлэгдэмэл участогуудта таригдаа юм. Тарилгань гол түлэб квадратно-гнездовой аргаар хэгдээ. Тиимэһээ кукурузань хэзээ хэзээнэйхиһээ бүри һайнаар ургаха байгаа. Теэд нэрлэгдэһэн колхозуудай зарим участогуудта ургасын хойноһоо харууһалха хүдэлмэри мүртэйгөөр хэгдэнэгүй. Зүгөөр лэ «Гигант» колхозой кукурузашадай нэгэ звено (хүтэлбэрилэгшэнь нүхэр Попов) эдэ үдэрнүүдтэ эмхитэй һайнаар ажаллажа байнхай.

Нүхэр Поповой участок дээрэ таригдаһан кукуруза һая ургажа байхадаа һайса борнойлогдоһон юм. Тиимэһээ тэндэнь буртаг үбһэн тиимэ ехээр ургаагүй, кукурузын эшэнүүдэй үндэрынь 60—70 сантиметр боложо байнхай. Һүүлэй үдэрнүүдтэ хура бороогой элбэгээр орожо байгаашье һаань, 10 гэшүүдтэй тус звено багахан участогуудайнгаа буртаг үбһые гараараа зулгааха, нэгэ нүхэндэ олоороо ургашаһан эшэнүүдые ондоо нүхэндэ һуулгаха хүдэлмэрие таһалдуулангүй ябуулна. Тиихэдэ энэ звено үргэн ехэ участогуудайнгаа зурууд хоорондохииень хоёр тээшэнь элдүүрилжэ дүүргээд, нэмэлтэ тэжээл оруулжа эхилхэнь.

Гэбэшье колхозой бусад звенонуудта кукурузын хойноһоо харууһалха хүдэлмэри тон һулаар ябуулагдажа байна. Жэшээлхэдэ, энэ колхозой нүхэр Зверьковой хүтэлбэрилдэг звеногойхид байгша ондо даажа абаһан газарайнгаа гектар бүриһөө 300 центнерһээ доошо бэшэ эшэ набша хуряажа абаха гэһэн үүсхэл гаргаһан юм. Теэд мүнөө тэдэнэр хэлэһэн үгэдөө хүрэхын түлөө эрид шууд тэмсэнэгүй гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Звенодо даалгагдаһан зарим участогуудта кукурузань ойродоошье ургаагүй, харин газар дээрэ гараһан эшэнүүдынь буртаг үбһэндөө баригдажа, саашадаа ургаха шадалаа гээжэ байна. Эдэ мэтын дутагдалнууд юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, тус звенодо ажалай журам тон һула, зарим гэшүүдэйнь ажалдаа гарадаггүй дээрэһээнь болоо. Теэд нүхэр Зверьковой даажа байһан участок эгээл һайн үрэжэлтэй газарта юм. Хэрбээ тус звеногой участогуудые бүри мүнөөнһөө эхилжэ элдүүрилээгүй һаа, биратай ургаса хуряагдахагүйнь ха.

Мухаршэбэрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой табадахи комплексно бригадынхид үбһэ хуряалгаяа түрүүшын үдэрһөө үргэн далайсатайгаар ябуулжа байна. Эндэхид үбһэ сабшалга, хуряалга, һурилэлгын хоорондо забһар гаргахагүйн түлөө ехэхэн оролдолго гаргана. **Зураг дээрэ: тус** бригадынхид үбһэеэ һурилжэ байна.

И. Мункоевой фото.

Тэрэшэлэн «Звезда» колхоздо таригдаһан бүхы кукурузань буртаг үбһэндөө дарагдашоо. Теэд колхозой правлени болон партийна организаци мүнөө болотор ямаршье хэмжээ абаагүй байһаар. Харин кукуруза ургуулха звенонуудые эмхидхээбди гэжэ миил лэ саарһан дээрэ бэшээд, саашадаа юушье хэээгүй. Тиимэһээ мүнөө кукурузын поли дээрэ ажаллаха хүн олдоногүй.

Энэ жэл адуу малдаа элбэг хүрөөд, үшөө хойто жэлдэ үлэхэ шэмэтэ тэжээл бэлэдхэхын тула «Гигант», «Звезда» колхозууд бүри мүнөөнһөө эхилжэ кукурузын ургасын хойноһоо харууһалха хүдэлмэрие эршэмтэйгээр ябуулха зэргэтэй.

К. Молчанов,
«Баргузинская правда» газетын хүдэлмэрилэгшэ.

БУРЯДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ II СЕССИ

Ажабайдалтай һургуулиин холбоо барисаа бэхижүүлхэ, республика дотор арадай гэгээрэлэй хэрэгые саашадань хүгжөөхэ тухай асуудал Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй сессиин үзэмжэдэ табигдаһан байна. Юрэнхы дунда эрдэм олгуулха һургуулинуудые шэнэдхэн хубилгаха тушаа республикын гэгээрэлэй министрын орлогшо А. В. Никоровэй, Профессионально-техническэ һуралсал тушаа республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи ажалай резервын управлениин начальник П. Ф. Томиной элидхэлнүүд сесси дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ.

«Ажабайдалтай һургуулиин холбоо барисаа бэхижүүлхэ, орон дотороо арадай гэгээрэлэй хэрэгые саашадань хүгжөөхэ тухай» СССР-эй Верховно Соведэй баталан абаһан Хуули болбол коммунизм байгуулагшадые бэлэдхэхэ хэрэгтэмнай айхабтар ехэ ашатай туһатай, сэсэн мэргэн документ гэжэ депутат **К. Л. Врублевская** (Иволгын һунгуулиин округ) хэлээ. Иволгын аймагай һургуулинуудые шэнэдхэн хубилгаха тушаа дэлгэрэнгыгээр хэлэһэнэй удаа һаядаа интернат-һургуули бариха, зоотехническэ һургуули нээхэ шухала гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

—Энэ жэлдэ Заиграйн аймаг дотор үхибүүдэй 21 үйлэдбэриин бригада эмхидхэгдээ. Тэдэнэр шлагаар гэр барина, 200 га газарта кукуруза, хартаабха, турнепс ургуулжа байна. 3 дунда һургуулида туулай үсхэбэрилхэ ажахынууд эмхидхэгдээ. XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхоз 120 үхибүүдэй багтаамжатай һургуулиин гэр өөрынгөө хүсөөр, өөрынгөө мүнгэ, зөөреэр барижа эхилээ,—гэжэ депутат **Т. Ф. Дубкова** (Дээдэ Тальцын һунгуулиин округ) мэдүүлээ.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй заседаниин зал соо. **Ф. Сорокиной** фото.

Ажал һуралсал хоёрой хоорондохи алгасалые усадхаха, үхибүүдэй үйлэдбэриин бригадануудые колхоз, совхоз, предприяти дээгүүр хүдэлгэхэ, ажахын хүтэлбэрилэгшэд үхибүүдэй ажал эмхидхэхэ хэрэгтэ эдэбхи, үүсхэл гаргаха зэргэтэй гэжэ депутат **Н. Б. Иринчеев** (Усть-Кяхтын һунгуулиин округ) тэмдэглээ. Үхибүүдэй үйлэдбэриин бригадануудые үбһэ хуряалга, фермэ, отара дээгүүр хүдэлхэ комплексно бригаданууд болгон хубилгаха шухала. Кяхтын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз өөрынгөө хүсэ, зөөреэр 280 үхибүүдэй багтаамжатай һургуулиин гэр барижа эхилээ гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Депутат **Е. Д. Зверева** (Улан-Удын һунгуулиин Комсомольско округ) № 65 дунда һургуулиин дүй дүршэл тушаа хөөрэжэ үгөө. Тус дунда һургуули үхибүүдэй теоретическэ ойлгосо ажал хүдэлмэри хоёрые холбохо талаар горьтой юумэ бүтээгээ, гараж болон үйлэдбэриин мастерской барижа дүүргээ, мүн 28 токарь, 15 оёдолшон гэхэ мэтэ мэргэжэлтэдые бэлдээ гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Удаань үгэ хэлэһэн **П. Э. Авгуль** (Түмэр замай № 1 училищиин директор) СССР-эй Верховно Соведэй баталан абаһан Хуулиие училищиин һурагшад, багшанар болон техническэ хүдэлмэрилэгшэд халуунаар угтан абажа, бодото хэрэг дээрэ бэелүүлхэ зуураа, өөһэдынгөө мэргэжэл шадабариие дээшэлүүлхэ асуудалнуудта онсо анхарал хандуулна гэжэ тэмдэглээ.

Долоон жэл соо манай республика дотор һургуулиин үхибүүдэй тоо 1,5 дахин олошорхо. Гэбэшье тэдэниие үдэһөө урда тээ—нэгэ халаанда бултыень һургадаг болохо асуудал ехэ хурсаар табигдаха ёһотой. Юундэб гэхэдэ, үхибүүдэй олошоржо байн гэһэй, һургуулиин гэр барилга ехэ хожомдоно. Энэ бэрхэшээлһээ гараха арга боломжо гүрэн манай республикада үгөө—һургуулинууд болон үхибүүдэй хамтын байрануудай барилгада 107,3 миллион түхэриг һомолоо. Энэ ехэ мүнгэ зүбөөр хэрэглэхэ, һургуулиин гэрнүүдые үргэн далайсатайгаар бариха зорилго Гэгээрэлэй министерствын, аймагуудай арадай гэгээрэлэй таһагуудай урда эридээр табиха саг ерээ,—гэжэ депутат **Р. С. Сафронов** (Тарбагатайн һунгуулиин округ) хэлэбэ.

—Дунда һургуулинуудһаа гадна, мүн дээдэ һургуулинуудые шэнэдхэн хубилгаха асуудалые нарин нягтаар хаража үзэхэ ёһотойбди. Жэшээнь, Бурядай зооветеринарна институт хадаа манай орон доторхи эгээл томо дээдэ һургуулинуудай нэгэн юм. Ерэхэ һуралсалай жэлдэ 2 мянга гаран студентнэр тус институтда һураха. Институдай һуралсалай ажахы 8 мянган га эдлүүриин газартай, комплексно туршалгын станцитай, научно-шэнжэлэлгын ветеринарна станцитай. Энэ дээдэ һургуулиие, һуралсалайнь ажахые шэнэдхэн хубилгаха хэрэгтэ онсо анхарал табингүй аргагүй,—гэжэ депутат **В. Я. Суетин** (Сэлэнгын һунгуулиин округ) хэлээ.

Бурядай багшанарай мэргэжэл дээшэлүүлхэ институдай директор **Ц. Ж. Жамцарано,** Улан-Удын горсоведэй түрүүлэгшын орлогшо **В. Д. Минеев** болон бусад үгэ хэлээ.

Ажабайдалтай һургуулиин холбоо барисаа бэхижүүлхэ, республика дотор арадай гэгээрэлэй хэрэгые саашадань хүгжөөхэ тухай Хуули Бурядай АССР-эй Верховно Совет баталан абаа.

Комсомолой хүсэн—партийна хүтэлбэри

Торийн аймагай хэдэн зуун комсомолшууд болон залуушуул коммунистнуудай хүтэлбэри доро КПСС-эй XXI съездын хараалһан долоон жэлэй түсэбые амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада абьяастайгаар ажаллажа байнхай.

Мүнөө эндэ һүнэй 20 комсомол-залуушуулай фермэ, хонинной 6 фермэ, шубуулай 5 фермэ байгуулагданхай. Газар тариалангай ажалдашье бага бэшэ хүсэн элсүүлэгдэнхэй: комсомол-залуушуулһаа бүридэһэн кукурузашадай 16 звено 1490 гектар газарта кукуруза ургуулжа абаха зорилготой. Арбаад комсомол-залуушуулай коллективүүд коммунистическэ ажалай нэрэ зэргын түлөө тэмсэжэ байна. Аймагай комсомолой организациин диилэнхи хубинь артелиин ажахын шиидхэхы һалбари—мал ажал, тариан ажал дээрэ хүдэлмэрилнэ. Гансахан мал ажалда 300 шахуу комсомолшууд, мүн энээнһээ олон залуушуул ажалладаг гээшэ.

Гэхэтэй хамта, олохон колхозой партийна организацинууд, тэдэнэй бюро, партиин айкомшье комсомолой организацинуудай хэжэ, эрхилжэ байһан ажал хүдэлмэреэр, ВЛКСМ-эй айкомой ажал-ябуулгаар тон лэ багаар гэхэ гү, али огто һонирхоногүй гэжэ хэлээ һаа, алдуу эндүү болохогүй. Энэ асуудал тушаа хөөрэлдэхэдэмнай, ВЛКСМ-эй Торийн айкомой хоёрдохи секретарь Ринчин Жамсарановгомдолтойгоор хэлэбэ:

— Би ВЛКСМ-эй айкомой секретаряар һунгагдаһаар наймадахи һараяа хүдэлжэ байнаб. Теэд энэ үе соо ямар нэгэн колхозой парторганизаци комсомолшуудай ажалябуулгые зүбшэн хэлсэжэ, заабарилһан, туһалһан ушарые һананагүйб. Мүн партиин айкомшье ВЛКСМ-эй айкомой ажал хүдэлмэреэр һонирхожо, бюродо, пленум дээрээшье зүбшэн хэлсээгүй. Тэрээнһээ байтагай партиин айкомой бюродо бидэниие уридаггүй, мүн манайшье бюродо партиин айкомой секретарьнар, таһагые даагшанар ерэжэ, али нэгэн асуудал зүбшэн хэлсэхэдэмнай туһалдаггүй, һонирходогшьегүй.

Тиимэһээ комсомолой олон организацинууд муугаар хүдэлнэ. «Улаан Бургалтай» колхозой комсомолой организациие абажа үзэе. Эндэ 60 гаран комсомолшууд артелиингээ ажахын шиидхэхы участогуудта ажаллана. Колхозой партийна организаци, тэрэнэй бюро комсомолой организациин ажал хэрэгээр бага сага һонирхоһон болодогшье һаа, үнэн дээрээ ехэл ахирханаар туһална. Энээниие комсомолой организациин секретарь Жигжит Айсуев жэгтэй зохидоор элирүүлэн хөөрөө һэн:

— Мүнөө үедэ манай колхоздо ниитын малда бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлдэхэ хаһа саг оробо,—гэжэ тэрэ хэлэнэ. — Теэд бидэ үбһэ хуряалга дээрэ комсомолшууд болон залуушуулые элсүүлэн хабаадуулха хэрэгтээ үшөөл унжагай нобшоор ханданабди. Шалтагааниинь гэхэдэ, манай орган[изациин] эмхидхэлэй хүдэлмэри му[у] ябуулна.

Тиихэдэ энэл колхозой Га[...] гэжэ газарта байдаг һаа[лиин] фермын комсомолшууд болон [залуушуу]луу һаалишадай дунда соци[алис]тическэ мүрысөөн ёһотой һа[йн] дэлгэрүүлэгдэнэгүй. Тиимэһээ һаалишан хэды шэнээн һү һа[...] гэжэ нэгэшье залуу һаалиша[н] дэхэгүй байба. Гадна энэ ф[ермэ] дээрэ ажалладаг малшад [...] байра байдалгүй. Эндэ газетэ, [жур]нал, номууд асарагдадаггүй ба[йда]ниинь гайхалтай юм.

«Красный Октябрь» колхозой [ком]сомолой организациин секре[тарь] Петр Очиров ВЛКСМ-эй ай[комой] до мэдээсэгдэнгүйгөөр ондоо а[жал]да томилогдоһон байгаа. Т[и]нэй орондо залуушуулай ду[...]хи ажал хэрэгые хэншье эрхи[...] гүй. Тус колхозой Харацай [...] тосхондо байдаг бригадын ко[мсо]молой организациин секре[тарь] Илья Ваганов хамаг хүдэлм[эри] хаяад, кукурузашадай звено да[...] байһанаа болёод, ондоо аймаг [...] хаяа түхсэржэ байнхай. Колх[озой] правлени, илангаяа партийна о[рга]низаци комсомолшуудай болон [за]луушуулай үүсхэл эдэбхи дэ[мжэ]нэгүй. Нэгэ иимэ баримта [...]руулая. Харацай дээрэ Илья [Ва]ганов энэ хабарһаа эхилжэ, [...]дэхи залуу кукурузашадай зв[ено] толгойлһон юм. Теэд мүнөө к[уку]рузын ургасын хойноһоо харуу[л]ха эгээл харюусалгатай үедэ звеноһоо оройдоол гансахан т[рак]торист үлөө. Бусад гэшүүдынь [он]доо ажалда ябана гү, али гэ[...] һуужа байна. Ингээд байхадан [...] гаран гектарай кукуруза хара[...] хаяа болитороо буртаг үбһэндэ [да]рагдашоо.

Тиихэдэ колхозууд, эмхи зур[гаа]нууд болон предприятинуу[д] шиидхэхы һалбарида ажалл[ажа] байһан эрхим залуушуул ком[со]молдо тон лэ үсөөхэнөөр абт[ана]. Зарим тээ комсомолшуудай тоо [...]рошоһон байха юм. Жэшээлхэ «Улаан Тори» колхоздо 60 га[ран] комсомолшууд байһанаа 40 хүр[тэ] рөө хороһон байна.

Гадна, Торийн аймагта хүтэ[лбэ]рилхы хүдэлмэриин дүй дүршэл[гүй] эрдэм һургууляар бага, эмхи[дхэ]лэй хүдэлмэриин абьяасгүй хүн[үүд] комсомолой хүтэлбэрилхы хү[дэл]мэридэ—секретарьнараар, ком[итет]дэй гэшүүдээр дэбжүүлэгдэнэ.

Эдэ дутуу дундануудай нэн түр[үүн] ВЛКСМ-эй айкомой муугаар хү[дэл]дэг дээрэһээ гараа, бшуу. Тиим[э] партиин Торийн айком комсом[ол]шууд болон залуушуулай д[ун]да ябуулагдадаг политическэ[...] мүүжүүлгын, эмхидхэлэй хүдэл[мэ]ридэ анхаралаа багаар хандуул[на] байна.

КПСС-эй Торийн айком ай[ма]гайнгаа комсомолой организац[ии] һайнаар хүтэлбэрилдэг болохо [ёһо]той гэжэ һанагдана.

А. Мангатхано[в]
«Бурядай залуушуул» газе[тын] редакторай орло[гшо]

ҮДЭР СОО 200 ТҮХЭРИГ АЛМАГДАНА

Сэлэнгын модоной базын инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй ЦК-гэй июниин Пленумэй шиидхэбэриие бэелүүлэн, үйлэдбэридөө шэнэ техникэ нэбтэрүүлхэ талаар ехэ ажал ябуулна.

Хоёрдохи кварталай туршада эндэ хюрөөдэмэл модо зөөхэ тусхай машина ашаглалгада ороо. Түлеэ хахалха хүдэлмэри оньһожоруулагдажа, ажал ехэтэй энэ хүдэлмэри гараар хэгдэхэеэ болёо. Оньһон аргаар түлеэ хахалдаг болоходо энэ хүдэлмэриһөө 17 хүн сүлөөлэгдэжэ, нэгэ үдэр соо 200 гаран түхэриг мүнгэн алмагдаха болоно.

Амһарта хэдэг цехтэ модоной хибэдэһэ ондоо тээшэнь зөөхэ транспортёр тодхогдоо. Мебельнэ цехтэ гэшүүһэнэй нүхэ бүтүүлхэ автомат табигданхай.

Байгша оной түрүүшын хахад жэлэй туршада уралан нарижуулгын 16 дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэжэ, 100 мянга гаран түхэригэй мүнгэн зөөри алмагдаһан байна. Заводой уралан нарижуулагшад Крутаков Черепанов хоёр 5—6 дурадхал оруулба.

Н. Тюрнев.
Прибайкалиин аймаг.

ЗАГАСТАЙН ТАЛАДА

Галуута Нуурай шахтануудай нүүрһэ малталгада алхалдаг экскаватор ашаглагдадаг болоһоор үниин. Һая энэ экскаваторые шэнэ газарта нүүрһэ малтахые эльгээһэн байгаа. Галуута Нуурһаа Загастай хүрэтэр 9 модон юм. Энэ томо машина алхалан ябажа, хүрэхэ газартаа болзорһоонь урид ерэһэн байна.

Алхалдаг экскаваторые Сэлэнгын аймагай Соведэй депутат Сергей Леонтьевич Шкуратовай хүтэлбэрилдэг коллектив жолоодоно.

Эдэнэр Загастай нютаг ерэжэ, эндэхи нүүрһэнэй уурхайн түрүүшын кубометр шорой малтажа эхилээ.

Зураг дээрэ: «ЭШ-4-40» маркын алхалдаг экскаватор Загастайн талада шулуу нүүрһэ малтажа байна.

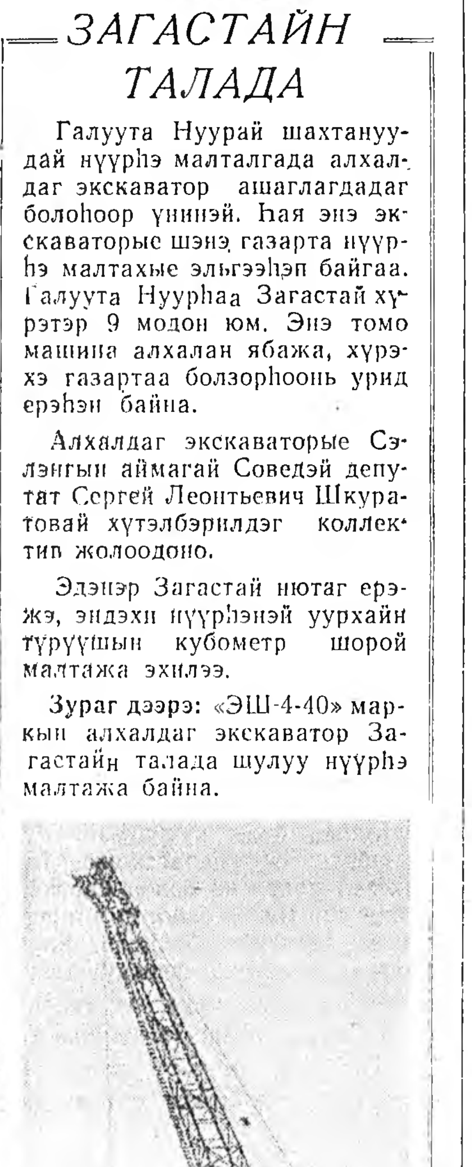

Ф. Моренцэй фото, текст.

Ногооной ургахые хүлеэһээр...

(Кяхтын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо үбһэ хуряалга, шэмэтэ тэжээл бэлэдхэлгэ унжагайрна)

Аймагай эгээн томо колхоз—Сталинай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артель 2566 гектар сабшалантай юм. Хаһа саг соогоо хаа хаанагүй элбэгээр ороһон хура бороогой ашаар эндэ үбһэ ногооной ургаса хэзээ хэзээнэйхиһээ һайн.

Гэбэшье колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй гэмээр үбһэ хуряалгын хүдэлмэри түрүүшын үдэрһөө удааржа байна. Энэ шухала хэрэгэй юун дээрэһээ унжагайржа байһаниие тодорхойгоор хаража үзэе.

100 ХҮНҮҮДЫНЬ ХААНАБ?

Ехэ Нугын комплексно бригада 1146 гектар сабшалантай. Хүдэлмэриинь түсэбтэй танилсахада гектар бүриһөө 7 центнер хуряажа, бүхыдөө 8022 центнер үбһэ ногоо суглуулхаар хараална. Үдэр бүри 100 хүнэй хабаадалгатайгаар 9 үдэрэй туршада (түсэбэй ёһоор июлиин 6-һаа 14 болотор) үбһэ хуряалгаяа дүүргэхэ ёһотой байгаа. Теэд муугаар бэлэдхэл хэһэн дээрэһээ июлиин 15-да оройдоол 12 колхознигууд, тэдэнэй олонхинь һургуулиинхид, Онхолюун гэжэ газарта үбһэндэ ороо.

Комплексно бригадын бригадир А. Д. Гармаев үбһэ хуряалгын хүдэлмэри һулаар эмхидхээ. Нүхэр Гармаев колхозой центр Ехэ Нуга Онхолюун хоёрой хоорондо үдэр бүри хойшо урагшаа гүйлгэһөөр хайран сагаа баража байна. Харин сабшалан дээрэнь оройдоол арбаад хүнүүд ажаллаа боложо байха юм.

— Тэжээл бэлэдхэлгэдээ хэзээ жэгдэрэн орохотнайб,—гэжэ бригадирһаа асуухада:

— Сабшалангаймнай ногоон үшөөл набтар байна. Тиимэһээ урданайхяар бодоходо, үбһэ сабшажа эхилхэ саг үшөөл эртэ гээшэ. Таряа хуряалгада жэгдэрэн оротороо үбһэ хуряалгаяа сүм дүүргэжэ үрдихэл байхабди,—гэжэ нүхэр Гармаев харюусаба. Зүгөөр гансашье Гармаев бэшэ, мүн бусадшье хүтэлбэрилэгшэд иимэ һаналтай юм.

Бригадануудай хүдэлмэриин түсэбүүд гэмгүй һайнаар табигданхай. Теэд тэндэ хараалагдаһан һайн һайн хэмжээ-ябуулганууд миил саарһан дээрэ бэшэгдээд лэ үлэшэнхэй. Колхозой правлени, партком, бригадануудай партийна организацинууд аймагай хүтэлбэрилхы органуудай урда тоосохын лэ түлөө хүдэлмэриин түсэб табиһан болоно гээшэ.

Харьяастайн адагай бригада үбһэ хуряалгада 46 хүниие табижа, энэ хүдэлмэреэ 17 үдэртэ дүүргэхэ ёһотой. Гэбэшье июлиин 17-до оройдоол 4 хүн үбһэндэ гараба. Бригадирай уялга дүүргэгшэ Бадма Ринчинов үбһэ хуряалгын хүдэлмэриие эмхидхэхэ хэрэгтэ һаналаа табинагүй. Малшад, һаалишад Мангиртада үбһэндэ орохо байгаад, мүнөө хүрэтэр эхилээдүй. Мүн Калинишнын (бригадирнь нүхэр Овсянкин), Субагтын (бригадирнь нүхэр Цыремпилов) бригадануудта үсөөн хүнүүд хүдэлнэ.

СИЛОС ДАРАЛГА УДААРНА

Колхоздо 900 үнеэд, 15 мянган хонид тоологдоно. Правлениин зохёоһон түсэбэй, энэ олон малда бүхыдөө 15320 тонно силос бэлэдхэгдэхээр хараалагдана. Ехэ-Нугын фермэдэ 400 үнеэд бии. Үнеэн бүридэ 10 тонно силос дараха гээ һаа, хамта 4 мянган тонно хэрэгтэй болоно. Июлиин 19-нэй байдалаар оройдоол 300 тонно силос дарагдаа.

Байса гэжэ газарта силосэй ногоо хуряажа байһан хоёр комбайн эбдэржэ, урагшаа ябанагүй. Юуб гэхэдэ, тэдэ комбайнууд муугаар заһабарилагдаһан байгаа. Энээн дээрэһээ боложо, ногоо зөөжэ байһан ашаанай 14 машинанууд ехэнхи сагаа миин байжа гээнэ.

Мүнөө колхоздо бүхыдөө 6 мянган тонның багтаамжатай силосэй нүхэн бии. Үшөө 9320 тонно силос дараха нүхэ, траншейнууд дутана. Гэбэшье колхозой правлени дутажа байһан нүхэ, траншейнүүдые бариха тухай ямаршье хэмжээ абанагүй.

Ехэ-Нугын бригадаһаа ондоо бусад бригаданууд шэмэтэ тэжээл бэлэдхэжэ эхилээдүй. Субагта, Харьяаста, Калинишна нютагуудта халаахай болон силостэ орохо бусад хээрын ногоон элбэг юм. Тариалангай полиин хажуу тээһээ, хуушанай бууса шадарһаа һайхан ногоо сабшажа, шэмэтэ тэжээл—силос дарахада болохо бшуу. Теэд колхозой хүтэлбэрилэгшэд энээндэ һаналаа табинагүй.

Пограничная РТС (директорнь нүхэр И. И. Донской) колхозуудые үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ техникээр хангаха тушаа анхаралаа һулаар табина. РТС-эй хашаа соо Сталинай нэрэмжэтэ колхозой Субагтын бригадада эльгээгдэхэ ёһотой силос хуряадаг комбайн суглуулагдажа, хабсаргагдаагүй байһаар.

ГОРОДОЙХИДОЙ АЖАЛЫЕ ҺАЙНААР ЭМХИДХЭХЭ

Колхозой правлени. Эндэ телефоной хонхо таһарнагүй. Кяхта городой эмхи зургаануудай, предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд колхоздо үбһэ хуряалгада туһалхаяа хэды хүнүүдые эльгээхэ тухайгаа мэдээсэнэ. КПСС-эй Кяхтын айкомой бюрогой баталһан графигай ёһоор, городой олон эмхи зургаанууд колхоздо үбһэ ногоо бэлэдхэхэ, силос дараха тодорхой даабаритай юм. Энэнь тон һайшаалтай. Зарим эмхи зургаанууд даабаринуудаа һайнаар дүүргэнэ. Городой коммунальна ажахын коллектив гурбан үдэрэй турша соо 60 тонно силос дараа.

Гэхэ зуура зарим хүтэлбэрилэгшэдэй гэмээр городһоо ерэһэн хүдэлмэрилэгшэдэй ажал муугаар эмхидхэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Дамбаев горкомхозой хүдэлмэришэдэй сабшаха ёһотой участогыень бухэли үдэр соо заажа үтэбэгүй. Тиигэжэ городойхидой хэрэглэхэ морин косилка бухэли үдэр соо һаатаба. Үбһэ хуряалгада хүдэлжэ байһан городой хүдэлмэришэдые эдеэ хоолоор таһалдуулна. Нарһата гэжэ газарта хүдэлжэ байдаг бүлэг хүдэлмэришэд хоёр үдэр хилээмээр хангагдабагүй.

Городой эмхи зургаанууд шефтээ абаад, туһалжа байһан колхоздоо ехэхэн туһаламжа хүргэдэг бшуу. Тиимэһээ тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд, түбхын түрүүндэ бригадирнууд городойхидой ажалые зүбөөр эмхидхэхэ уялгатай.

ҮБҺЭ ТЭЖЭЭЛ ҮБЭРШЭЛЭГШЭД ОЛОН

Урда жэлнүүдтэ ургасын муу дээрэһээ тус колхоз холо газарта үбһэ ногоо бэлдэжэ, үлүү гаргаша гуримгүй ехээр хэдэг байгаа. АТК-гэй нэгэ машинын ганса эрьесэ хэхэдэнь 500 түхэриг гаргашалагдадаг һэн. Тиигэжэ гансал үбһэ шэрэлгэдэ миллионһоо үлүүтэй түхэриг гаргашалагдадаг байба. Энэ юун дээрэһээ болодог байгааб гэхэдэ, колхоз өөһэдынгөө дүтын сабшалангые хүсэд сабшажа шададаггүй, гадна ерүүл, ошуул хүнүүдтэ үбһөө хуряалгаад, ажалайнь түлөөһэ хэдэн зуугаад центнер үбһөөр үгэдэг, үгышье һаа хуряаһан үбһэнэйнь хэдэн хубиие үгэжэрхидэг һэн. Энэ хойрог ябадалынь мүнөөшье үзэгдэнэ.

Харлангай таряа бэлэдхэлэй пунктын хүдэлмэришэд нёдондо жэлдэ бэлдэһэн үбһэнэйнгөө 10 процентые абаха байгаад, 70—80 процентыень ямаршье аргаар гэр гэртээ зөөжэрхиһэн юм. Тэрээгээрээ амташаһан бэлэдхэлэй пунктын хүдэлмэришэд энэ жэл баһал тиигэжэ колхозой зөөриие хулгайлха һанаатай правленитэй хэлсээ хэнэ.

Теэд колхозой хүтэлбэрилэгшэд тэдэнэрэй ерэһэндэ урмашан, юушье эреэ һаань хүсэд үгэхөөр хэлсээ хэжэ байнхай. Энэ жэлдэ ондоо тээһээ ерэһэн хүнүүдтэ хубита үбһыень түлэхөөр тэжээл бэлэдхүүлхэгүй шиидхэбэри абтаһан байгаа. Теэд колхозой правлени абаһан шиидхэбэреэ дүүргэнэгүй. Иигэжэ ниитынгээ малда бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлдэхэ доторойнгоо арга боломжо хүсэд хэрэглэдэггүй аад, ондоо тээһээ ерэһэн хүнүүдтэ, мүн колхознигуудтаа нилээд ехэ тэжээлээ үбэршэлүүлжэ байна, бшуу.

НАБШАҺАТА ТЭЖЭЭЛ ТООНОГҮЙ

Олон мянган хонидые тэжээхэ хэрэгтэ набшаһата тэжээл ехэхэн нэмэри болохо бшуу. Хаһа сагтаа бэлэдхэгдэһэн, зүбөөр хадагалагдаһан набшаһата тэжээлые хонидой ехэ дуратайгаар эдидэгынь мэдээжэ.

Хэды тиимэшье һаа, колхозой хүтэлбэрилэгшэд набшаһата тэжээл тооногүй. Июлиин 20-ной мэдээгээр колхоздо оройдоол арбаад шахуу центнер набшаһата тэжээл бэлэдхэгдээ. Харин аймагай хүтэлбэрилэгшэд энээнтэйнь эбсэшоод һууһаар.

Үбһэ хуряалгын, шэмэтэ тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэриие шууд түргэдүүлхэ, силосэй нүхэ, траншейнүүдэй барилгые эмхидхэхэ, мүн тэгшэ газар дээрэ силос дараха тушаа колхозой правлени дары хэмжээ абахаар болоо.

Д. Болхоев, манай корр.

Уншагшадай тоо олошорно

Манай Хүсөөтын хүдөөгэй библиотекын ажал дээрэһээ харахада, һүүлэй жэлнүүдтэ уншагшадай тоо нилээд олошороо.

Жэшээлхэдэ, 3 жэлэй саада тээ оройдоол 200 шахуу уншагшад тоологдодог һэн. Мүнөө библиотекэдэмнай 400 гаран уншагшад тоологдоно. Мүн энэ үе соо номуудай тоо нилээд олошороо. Хамта 5 мянга гаран хэһэг элдэб номуудтайбди. Илангаяа бурят уран зохёолшодой, мүн бурят хэлэн дээрэ оршуулагдаһан һайн һайн номуудые нютагаймнай зон ехээр һонирхон уншадаг юм.

Ходо ном һудар абажа уншадаг хүнүүдые нэрлэбэл, жэшээнь, «Эрдэм» совхозой хүдэлмэришэн Дашидондок Цыренжапов юм. Тэрэ 70 наһа хүрэбэшье, уран һайханай, политическэ, хүдөө ажахын талаар номуудые хододоо уншана. Библиотекымнай эдэбхитэй уншагша Дулмажап Содномова Хоца Намсараевай 3 боти, Ж. Тумуновай «Алтан бороо» гэдэг номуудые уншажа дүүргээ. Уншагшадай дунда илангаяа залуушуул олон.

Зоной дунда уран һайханай, [по]литическэ, хүдөө ажахын болон [бу]сад номууд тухай хөөрэлдөөн [...] үргэлжэ болодог. Гадна аман ү[гэ], журнал, уншагшадай конферен[ци], викторина хододоо үнгэргэгд[энэ]. М. Шолоховой «Номгон Д[он]», Ж. Тумуновай «Нойрһоо һэри[һэн] тала» гэдэг номуудаар уншаг[ша]дай вечер ехэ һонирхолтой[гоор] үнгэрөө.

Библиотекымнай соведтэ 7 [хүн] һунгагданхай. Уншагшадай ду[нда] ямар хүдэлмэри хэхэ тухайгаа [со]вет дээрээ зүбшэн хэлсэжэ б[ай]дагбди. Соведэй гэшүүд Ц. Чи[...]това, Д. Жигжитова, С. Норб[о...] гэгшэд даалгабаряа ехэ һайн[аар] дүүргэдэг. Тэдэнэр малшадай ду[нда] үбһэ хуряалгын бригадануудай [...] нүүдэл библиотекэ эмхидхээ. Г[ад]на, библиотекымнай эдэбхи[тэн] А. Батомункуев, С. Цыбикдорж[иев] гэгшэд ажалдамнай ехэ туһа х[үргэ]жэ байдаг.

А. Ильина
Мухаршэбэрэй аймагай Хүсөө[тын] хүдөөгэй библиотекые даа[гша].

Зураг дээрэ: Хүсөөтын библиотека соо. Т. Гармаевай (фото)

Нооһо ехээр хайшалжа абаа

Яруунын аймагай «Победа» колхозой түрүү хонишод Россин гүрэнтэй Бурят оронойнгоо һайн дураараа нэгэдэһээр 300 жэл гүйсэһэн түүхэтэ ойн һайндэрэй урдатээ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсон, мүнөө ажалдаа һайн амжалта туйлаба. Эндэхид гүрэндэ нооһо тушааха, худалдаха түсэбөө болзорһоонь урид, горьтойгоор үлүүлэн дүүргээ.

Тиихэдэ артелиин түрүү хонишон, Бурядай АССР-эй Верховно Советэй депутат Долгор Цыренжапова отарынгаа 648 толгой түлгэ хонидһоо энэ жэлдэ бүхыдөө 1622 килограмм нооһо абаха түсэбтэй аад, хамта 1744 килограмм нооһо абажа, түсэбөө 101 процент дүүргээ.

Мүн эндэхи дүршэл ехэтэй хонишон Мыдыгма Цыбикова 715 толгой хонидой тус бүриһөөнь 2,8 килограмм шахуу хайшалжа, түсэбөө мүн лэ 106,5 процент дүүргээ. Хонишон Санжама Ринчинова гэгшэ хонин бүриһөө 3,2 килограмм нооһо абанхай.

Энэ колхоздо үүлтэртэ хусануудые харууһалдаг 76 наһатай үбгэн Пунсэг Дугаров тэдэнэйнгээ толгой бүриһөөнь 6,7 килограмм нарин нооһо хайшалба.

Ц-Е. Жамсаранов.

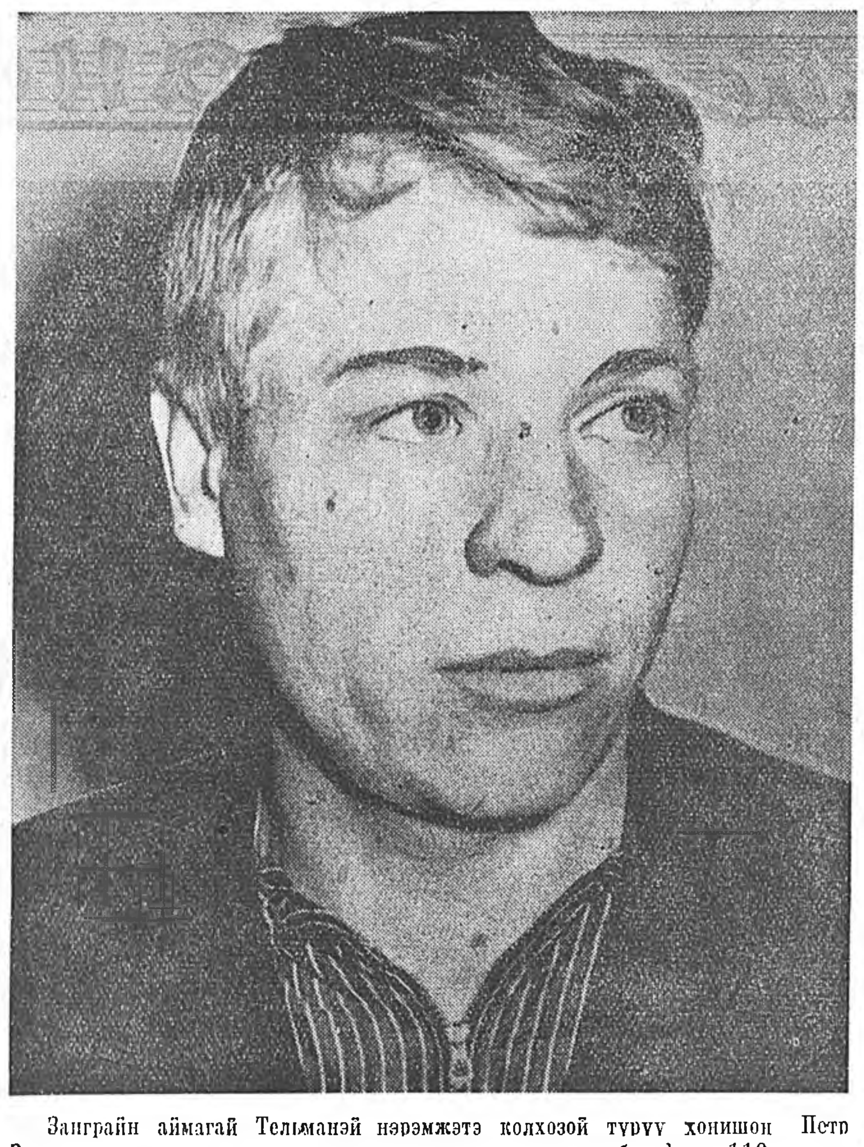

Заиграйн аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой түрүү хонишон Петр Заиграев үнгэрэгшэ жэлдэ отарынгаа зуун эхэ хонин бүриһөө 110 хурьга абажа, хонин бүхэнһөө 3,6 килограмм нооһо хайшалһан байна. Эрхим ажалайнгаа түлөө нүхэр Заиграев «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор шагнагданхай.
Л. Хайдуровай фото.

ЭРХИМ ТУГАЛША БАСАГАН

Прасковья Фадеевна Носкова бэеэрээ багахан, наһаараа залууханшье һаа, хэдэн жэлэй туршада адууһа мал хаража, өөрынгөө үнэн сэхэ шударгы ажалаар артель, аймаг дотороо нэрэтэй солотой болонхой. Тэрэнэй эршэтэ ажалай ашаурые, барагдашагүй баян дүй дүршэлые, сусаршагүй зориг хүсэлыень дуулаагүй малшад гэжэ Мухаршэбэрэй аймагта хомор юм.

Нютагайнгаа долоон жэлэй һургуули дүүргээд, түрэл «Забайкалец» колхоздоо элдэб ажал хэжэ ябаһан Прасковья нэгэтэ зоотехник Титовада хандажа: — Хүрөө, юрэдөө, нэгэ мэргэжэлтэй болохом. Хэды болотор энэ тэрэ, гар зуурын ажал хэжэ ябаха хүнбиб... гэжэ хэлээ һэн.

Зүгөөр, Прасковиин зоримгой хүсэлые правлениин түрүүлэгшэ мэдэжэ байбашье, бага зэргэ миһэд гээд:

— Һаалишан болгыт гэнэ гүш? Ши ойлго, энэмнай илангаяа харюусалгатай хүдэлмэри гээшэ.

— Би хуу бодожо үзөөб, аба эжытээ, аханар дүүнэртээ, үетэн нүхэдтээ хөөрэлдөөб,—гээд Прасковья мэдүүлбэ.

Олоншье үдэр үнгэрөөгүй байхада, Прасковья фермэ дээрэ ерэжэ, хэдэн толгой үнеэдые даажа абаад, һаалишан болошоһон байба. Урда тээнь мал ажал дээрэ хүдэлжэ үзөөгүй энэ басаганда түрүүшээр бэрхэтэйшэг, хүндэшэг байгаа. Үнеэдынь бултадаа хэдэн жэл соо тугалтаяа һаагдадаг байгаа. Түрүү дүршэл хэрэглэн, тугалһаань һалгаан һаажа эхилхэдэнь, үнеэд ехэ дэлэнтэйшье һаа, һү багаар үгэбэ. Мүн залуу һаалишандаа бэшүүрхэжэ, амар заяа үзүүлбэгүй. Тугалгүйгөөр һаалгажа һураагүй үнеэд хэдэн удаа һаахаданшье биратай һү үгэбэгүй.

— Прасковья бү бахарда. Булта хамһаад лэ һанаһанаа хүсөөхэл байхабди, — гэжэ һаалишад залуу нүхэрэйнгөө зориг бадаруулна.

Тэдэнэр түрүүшын үедэ тохёолдоһон бэрхэшээлнүүдые эрид шууд зоримгойгоор дабажа, зориһондоо хүрэнэ. Тингэжэ һаалиин бүхы үнеэд тугалаа хүхүүлэнгүйгөөр һаалгадаг болобо. Удангүй һү һаалгашье дээшэлжэ, ажал хүдэлмэри урма баяртайгаар ябажа эхилээ. Тэрэ үедэ нютагай үнеэн бүриһөө 600—700 литр һүнэй һаагдадаг байхадань, удаадахи жэлдэ нүхэр Носкова түрүүтэй Шаралдайн гол фермын һаалишад үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1600—1700 литр һү һааба.

1957 оной һүүл багта колхозой правлени нүхэр Носковае тугалшан болгожо, тарган мяха ехээр, химдаар, түргөөр абаха зорилго табиһан байна.

Комсомолой гэшүүн Прасковья Носкова богонихон сагай туршада тугалшанаар хүдэлжэ байбашье, нилээдгүй дүй дүршэлтэй, ажалдаа шалгаржа, арадтаа магтуулагшадай нэгэниинь болоо.

Тугалнуудай түрэмсөөрнь тушаажа абаад, тэдэнээ нягтаар шэгнэдэг, ямар үүлтэрэй үнеэнһээ гараһыень тэмдэглэдэг юм. Тиигээд сэбэрлэжэ угаагаад, сагаадагдаһан таһалганууд соо оруулдаг. Тугалнуудайнгаа 20 хоноторнь һаяхан һаагдаһан бүлеэн һү, тиигээд хэдэн үдэр үнгэрөөд байхада толгой бүридэнь 10 грамм дабһа һүн соонь гү, али концентрированнэ тэжээлдэнь холижо үгэдэг байна. Саашадаа тэдэнэйнгээ һайн байхадань, машиндагдаһан һү багашаг гурилтай холёод үгэжэ эхилдэг. Тиихэ зуураа тугал бүхэнэй шадалай зэргээр, үбһэ, овёс, кукурузын силос эдюулжэ һургана. Бүри саашадаа һара, һара хахад болоходонь элдэб янзын набшаһатай үбһэ уһанда бусалгажа байгаад, түрүүшын үдэрнүүдтэ хахад литрһээ литр хүрэтэр уулгажа һургана. Тингэһээр бага багаар нэмэһээр 3 килограмм хүргэнэ. Иигэжэ рационой ёһоор эдеэлүүлхэдэнь харууһалдаг тугалнуудынь хараатай түргөөр томо болодог, түргэн түлжэдэг байха юм.

Эгээл иимэ арга хэрэглэһэнэй ашаар нүхэр Носкова горьтой амжалта туйлажа шадаа. Арба нэгэ һарын үнгэрөөд байхада даажа байһан 35 тугалай тус бүринь дунда зэргээр 2—2,70 центнер татадаг болобо.

Эрхим түрүү тугалшан Прасковья Фадеевна Носковагай дүй дүршэл колхоз соогоо дэмжэгдээ. Уданшьегүй тэрэнэй үүсхэлые партиин айком һайшаажа, энэ асуудалые КПСС-эй айкомой һаяхан үнгэргэгдэһэн бюрогой заседани дээрэ зүбшэн хэлсээ, тусхай шиидхэбэри баталан абаа.

И. Очорон.

Аха дүү социалистическэ оронуудта

ПОЛЬШЫН АРАДАЙ ЗАСАГ ТОГТОҺООР 15 ЖЭЛ ГҮЙСЭБЭ

Эдэ үдэрнүүдтэ бүхы Польша—Балтийска далайһаа Карпадай хадануud хүрэтэр, Буг мүрэнһөө Одер хүрэтэр арадай засаг тогтоһонһоонь хойшо 15 жэл гүйсэһэнэй ойе тэмдэглэжэ байна.

Национальна сүлөөрэлгын Польшын комитедэй арадай засаг тогтооһон тухай түүхэтэ манифестын соносхоһонһоо хойшо үнгэрһэн 15 жэлэй туршада орон дотор ехэ хубилалта болоо.

Гол түлэб хүдөө ажахые эрхилдэг, хүршэнэртэйгөө саг үргэлжэ зүрилдөөтэй байһан хуушан Польша үгы болонхой. Мүнөөнэй Польшын Арадай Республика — промышленна талаараа хүгжэнги гүрэн болоод, аха дүү социалистическэ лагериин оронуудай дүүрэн эрхэтэй, бүгэдэндэ хүндэтэй гэшүүниинь мүн гээшэ. Социалистическэ байгуулалтын зам дээрэ гараһан, марксистско-ленинскэ партиин хүтэлбэри доро ябаһан арадай ямар ехэ амжалта туйлажа шадаха байһыень үнгэрһэн 15 жэлэй болзор элитээр харуулба. Буржуазна Польша дэлхэйн хоёр дайнай хоорондохи 20 жэлэй туршада промышленна үйлэдбэриингөө хэмжээе 1913 онойхи хүрэтэр үргэжэ шадаагүй юм. Харин тиихэдэ арадай засагай эрхэ байдалда 15 жэлэй туршада (тэрэнэй табан жэлһээ дээшэнь гитлеровскэ эзэмдэгшэдэй, дайн сэрэгэй ушаруулһан һалдарал хохидолые һэргээн бодхоолгодо гаргашалагдаа) промышленна үйлэдбэри хүн бүхэндэ хүртэсын талаар, дайнай урда тээхи хэмжээнтэй сасуулбал, 6,8 дахин ехэ болоо. 1958 ондо национальна олзо доход хүн бүхэндэ хүртэсөөрөө 1938 оной хэмжээнһээ 3,2 дахин үлүүлээ.

Польшын Арадай Республикада социалистическээр индустриализацилгын жэлнүүдэй туршада олон шэнэ завод, шахта, фабриканууд бодхоогдоо. Орон дотор хүндэ промышленностиин хүсэн түгэлдэр база байгуулагдаа. СССР-эй туһаламжаар Новая Гутада баригдаһан Ленинэй нэрэмжэтэ металлургическа комбинат гансаараа нёдондо жэл дайнай урда тээхи Польшын бүхы заводуудай үгэдэг хэмжээнэй зэргэ булад хайлуулаа. Электрын хүсэ үйлэдбэрилгэ 6 дахин ехэ боложо, 1958 ондо 24 миллиард киловатт-час хүрөө. Шулуу нүүрһэ малтан абалгаараа Польша Европодо 4-дэхи һуури эзэлнэ.

Хүнгэн, эдеэ хоолой промышленностиин шэнэдхэн һайжаруулагдаһан предприятинууд арадай хэрэглэлэй эд бараа жэл бүри ехээр үгэнэ.

Польшын хүдөө тосхонууд үнгэрһэн 15 жэлэй туршада ехээр хубилаа. Хүдөөгэй ажалшад поляк арадай хүтэлбэрилхы, шэглүүлхы хүсэн — Польшын хүдэлмэришэнэй Нэгэдэмэл партиин ЦК-гэй уряагаар хүдөө ажахын үйлэдбэриие бүхы талаһаань дээшэлүүлхын түлөө тэмсэл үргэнөөр дэлгэрүүлээ.

Польшын Арадай Республика. Советскэ Союзай партийно-правительственна делегаци Катовице городто ошоод байна.
Зураг дээрэ: городой ажалшад нүхэр Н. С. Хрущевые амаршалжа байна.
ТАСС-эй фотохронико.

Арадай гүрэн ажахыгаа хамтаараа эрхилхэ ябадалые һайшаан дэмжэнэ. Тусхайлбал, хүдөө ажахые саашадань оньһожоруулха, уһалууриин хүдэлмэри, хүдөөдэхи шэнэ барилгануудые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ онсо анхаралаа хандуулна.

Газар тариалангай үйлэдбэриин кооперативууд булюу һайн байһанаа батаар гэршэлнэ. Нёдондо жэл тэдэнэр үмсын тарияашадһаа гектар бүриин 2,6 центнер ехэ ороoһо тарияа абаһан байна. Гүрэнэй хүдөө ажахы бүри ехэ продукци үгэдэг болонхой.

Польшын Арадай Республика дотор арадай засагай жэлнүүдэй туршада культурна революци хэгдээ. Үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадал бүрин усадхагдаа. Һургуулиин наһанай бүхы үхибүүд мүнөө һуралсалда хабаадана. Дээдэ һургуулинууд тоогойнгоо талаар дайнай урдахи жэлэйхиһээ 2 дахин олон болоо. Тиихэдэ студентнүүдэй тоо 3 дахин олошороо. Һүүлэй 8 жэлэй туршада инженернүүдэй тоо 3 дахин олон болоо. Социалистическэ общество байгуулха хэрэгтэ Польшын эрдэмтэд өөһэдынгөө хубитые оруулна. Театр болон кино харуулдаг байшангуудай тоо нэмэжэл байдаг. Олон библиотекэнүүд, клубууд, соёл культурын байшангууд хүдэлнэ.

Жэл бүри хахад миллионһоо олон ажалшад амаралтын байшангуудта, санаторинуудта амарна. Мүнөө орон дотор дайнай урда тээхиһээ хоёр дахин олон врачууд хүниие аргална. Польша хүн зонойнгоо тоогой талаар түргэн ургадаг гүрэнүүдэй нэгэн юм. Орон дотор социальна страхованиин, элүүрые хамгаалгын эмхи зургаанууд олон болонхой, пенсеэр хангалга үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Ажалшад бүри ехэ эдеэ хоол, эд бараа хэрэглэдэг боложо байна. 1958 ондо нэгэ хүндэ дайнай урда жэлэйхиһээ 145 процент ехэ мяхан, 200 процент ехэ сахар хүртэнэ.

1961—1965 онуудай туршада арадай ажахые хүгжөөхэ түсэб ПОРП-гэй гурбадахи съезд баталан абаа. Энэ түсэб Польшын арадай үмэнэ саашанхи хүгжэлтынь асари ехэ харгы зам нээжэ үгөө. Промышленна үйлэдбэриин хэмжээн 1965 ондо нёдондо жэлэйхиһээ 80 процентээр ургаха гэхэ гү, али дайнай урда тээхи жэлнүүдэй хэмжээнһээ арба дахин ехэ болохо юм. Хүдөө ажахын продукци абалга долоон жэлэй туршада 30 процентээр ехэ болохо, арад зоной салин, мүнгэн олзо доходынь 33—35 процентээр ургаха юм.

Социалистическэ общество байгуулжа байһан аха дүү поляк арадай амжалтаар совет хүнүүд үнэн зүрхэнһөө баясана. Гитлеровскэ фашизмтай эсэргүү хамтын тэмсэлэй үедэ поляк, совет арадуудай эбдэршэгүй хани барисаан улам хатуужаа һэн. Интернационализмын ленинскэ ёһо гуримые эшэ баримталан, һалбаран хүгжэһэн энэ үнэн сэхэ хани барисаан манай арадуудай экономическа, научна, соёл культурын бүхы һалбаринуудые хүгжөөлгэдэ аша туһатайгаар нүлөөлжэ байдаг. Жэл бүри дүй дүршэлөө андалдан абалсалга, экономическа, научно-техническэ хани харилсаан СССР Польшын Арадай Республика хоёрой хоорондо улам хүгжэн ургана. Польско-советскэ хани барисаан, социализмын бүхы оронуудай хани харилсаан, бата бэхи нэгэдэл хадаа Польшын Арадай Республика дотор социализм байгуулгын, Одер болон Нейссе дээгүүр гарадаг Польшын гүрэнэй хилын эбдэрхэгүйн бата найдамтай түшэг тулгуури мүн болоно. Урдань Европын хүсэтэ гүрэнүүдэй гар доро байһан Польша мүнөө уласхоорондын асуудалнуудые шиидхэлгээр нүлөөгөө үзүүлжэ, эб найрамдалые тогтонижоруулхын, бэхижүүлхын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэнэ. Европын түб дунда атомгүй зоно байгуулха гэһэн Польшын Арадай Республикын түсэб Советскэ правительствоор, дэлхэйн эб найрамдалда дуратай бүхы арадуудаар дэмжэгдэһэн байха юм. Польшын Арадай Республикын правительство өөрынгөө талаһаа уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалые һуладхааха, хүйтэн дайе усадхаха хэрэгтэ зорюулагдаһан Советскэ Союзай, социалистическэ бусад оронуудай дурадхалнуудые халуунаар дэмжэнэ.

КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев түрүүтэй Совет оронои партийно-правительственна делегациин ПОРП-гэй ЦК-гэй, Польшын правительствын уряалаар мүнөө орон дотор айлшалжа байхада Польшын Арадай Республика энэ түүхэтэ ойе һайндэрлэжэ байна. Арадай Польшын ажалшад арадай засагай тогтоһонһоо хойшо 15 жэлэй ойе тэмдэглэжэ байхадаа, Польшын хүдэлмэришэнэй Нэгэдэмэл партиин хүтэлбэри доро социализм тээшэ бата найдамтайгаар ябаха байһанаа эрид шууд мэдүүлнэ.

И. Кравченко.

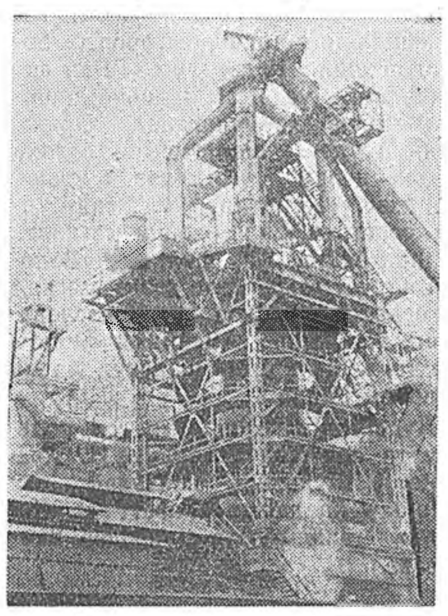

Польша. «Щецин» гэжэ металлургическа заводой шэнэ доменно пеэшэн.
Польшын центральна фотоагентствын фото.

Мэргэжэлтын зүбшэл

Ургамал ногооной үрэһэ суглуулжа тариха

Түсэбтэ долоон жэл соо адууһа мал олоор үсхэбэрилдэг манай эндэхи колхоз, совхозуудта эдлүүриин газарай 100 га бүридэ һү, мяха, нооһо, үндэгэ шадаал һаа ехээр абаха гээшэ республикын хүдөө ажахые хүгжөөхэ гол зорилгонуудай нэгэн болоно. Энэ зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлхын тула түбхын түрүүндэ нитын адууһа малда үбһэ тэжээл элбэг дэлбэгээр бэлэдхэдэг болохо шухала.

Хэнэйшье мэдэһээр, манай республикада адууһа малай эдихэ үбһэ тэжээл гол түлэб хээрын нуга сабшалангай ургасаһаа абтадаг бшуу. Теэд олонхи колхоз, совхозуудтамнай нуга сабшалангай газар яһала элбэг байбашье, жэлһээ жэлдэ ган гасуурһаа боложо, тэрээнһээ үбһэ ногооной ургаса биратай абтанагүй.

Хэрбээ саашадаа нуга сабшалан, бэлшээриин газарай үрэжэл һайжаруулха ямаршье хүдэлмэри хэнгүй, хура бороотой жэл боложо, хээрын үбһэ ногооной һайн ургахые хүлеэгээд һуутаа һаа, нитынгээ адууһа малда бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл жэл бүри бэлэдхэдэг болохо асуудалые хүсэд шиидхэжэ шадахагүйбди. Тиимэһээ сабшалан, бэлшээриин газарай хүрьһэнэй үрэжэлые үндэһөөрнь һайжаруулха агротехническэ бүхы хэмжээ-ябуулгануудые үргэнөөр бэелүүлхэ, илангаяа үтэгжүүлгэ, уһалуури һайса хэхэ, мүн олон жэлэй ургамал ногоо ехээр таридаг болохо гээшэ колхоз, совхозуудаймнай мүнөө үеын эгээл гол зорилгонь болоно. Һүүлэй 2—3 жэлэй туршада республикын аймагуудта гол горхон дээрэ хаалта барижа, һубаг канава олоор татажа, сабшалан уһалха, мүн наг шэбхээр үтэгжүүлхэ, зарим газарта тэрэниие һөөг бургааһа, шугыһаа сэбэрлэжэ үргэдхэхэ талаар яһала горьтой хүдэлмэри хэгдэнэ.

Гэбэшье мүнөө болотор аймагуудта олон жэлэй ургамал ногоо барижа, сабшалангай үрэжэл һайжаруулха тушаа мүртэй юумэн хэгдэнэгүй. Элдэб ургамал ногоо таряад, нуга сабшалангайнгаа ургасые дээшэлүүлжэ, адууһа малдаа үбһэ тэжээл ехээр бэлэдхэдэг болоһон колхоз, совхоз манда тон хомор байһаар. Ушарынь юуб гэхэдэ, республика доторнай тиимэ ургамалай үрэһэ хүрэнгэ жэлһээ жэлдэ дуталдадаг. Олон жэлэй ургамал ногоо һайса барижа, үрэһэ хүрэнгыень абадаг болоһон колхоз, совхоз манай эндэ үсөөн. Тэрэшэлэн ондоо областьнуудһаа асарһан үрэһэн хаанашье хүрэдэггүй байна.

Мүнөө ажахынуудта адууһа малай эдихэ үбһэ тэжээл бүри элбэг ехээр бэлэдхэдэг болохо, мүн зарим газарта жэл хахад, хоёр жэл соо бардам хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхэ зорилгын табигдажа байхада, энэ дутагдалаа өөһэдынгөө хүсөөр түргэн усадхаха сагнай ерээ.

Түрүүшээр багаханшье газарта ногоо таряад, үрэһыень суглуулжа абаха хэрэгтэй. Тэрэнэйнгээ тарилгын талмайе жэл бүри үргэдхэжэ байха шухала. Энээниие байгша онһоо захалаад, хаа хаанагүй эршэмтэйгээр бэелүүлжэ эхилхэ зэргэтэйбди. Хэрбээ энэ хүдэлмэриие мүнөө жэлһээ эхилээд, колхоз, совхоз бүхэндэ эмхитэй һайнаар бэелүүлжэ шадаа һаа, ойрын 2—3 жэлдэ ургамал ногоо элбэг ехээр таридаг боложо, нуга сабшалангай ургасые эрид дээшэлүүлхэ байнабди.

Үрэһэ хүрэнгыень абаад, ургасыень үхэр малда тэжээл болгохын тула манай эндэ олон жэлэй ямар ургамал ногоо таряа һаа, эгээл таарамжатай гээшэб?

Олон жэлэй ургамал ногоонууд сооһоо адууһа малда эрхим һайн, шэмэтэ тэжээл болодог элдэб үнгын хүсы үбһэн (люцернэ) республикын алишье аймагуудта тарихада таарамжатай гэжэ үнгэрһэн жэлнүүдэй дүй дүршэлһөө тодорхойлогдонхой. Олонхи колхоз, совхозуудтамнай гол түлэб 2—3 ондоо сортын хүсы үбһэн таригдажа, жэл бүри муу бэшэ ургаса үгэдэг байна. Гадна зарим газарта нуга сабшалан дээрэ шара сэсэгтэй хээрын хүсы үбһэн ургадаг. Хүсы үбһэнэй үндэһэн олон һалаатай, ута аад, газарай хүрьһэндэ гүнзэгыгөөр орожо, хура бороогой хомор байһан, гандуу жэлдэшье һайнаар ургадаг ушартай. Энэ жэлдэ хаа хаанагүй шииг нойто ехэ орожо, энэ ургамал ногооной ургасада таатай зохид байба гээшэ. Тиимэһээ байгша ондо ажахынуудта хүсы үбһэнэй үрэһэ ехээр суглуулжа абаха һайн арга боломжо хаанашье бии болобо. «Онохойская-6», «Кизонская 64/95» гэжэ ехэ ургаса үгэдэг сортын хүсы үбһэ таридаг колхоз, совхозууд мүнөө жэлдэ тэдэнэйнгээ үрэһэ хүрэнгэ шадаал һаа элбэгээр суглуулжа абаха зэргэтэй. Тиихын тула эгээл һайн, буртаг үбһэгүй, үрмэдэһэгүй ургасаяа үрэһыень абахаар үлөөгөөд, бэшыень малда тэжээл болгоходо өөрэгүй. Илангаяа үргэн рядтайгаар, шэнгэншэгээр тариһан хүсы үбһэнэй үрэһэн һайнаар эдеэшэдэг байха юм. Тиимэ ургаса хүрэнгэдэ үлөөгдэхэ ёһотой. Мүн хээрын шара хүсы үбһэнэй үрэһэ суглуулжа тарихада болохо. Теэд тэрэ түрүүшын 2—3 жэлдэ мүртэй ургадаггүй, шэнгэн байдаг. Энэ ургамалай үрэһэ суглуулжа тариһанай хэрэггүй, харин тэрэнэй ургадаг газарые һайса үтэгжүүлжэ, уһалжа, ургасыень дээшэлүүлээ һаа дээрэ. Гадна нютаг нютагуудта ондо ондоо сортын хүсы үбһэ таряад туршажа, эгээл һайн сортыень шэлэн олохо хэрэгтэй.

Тэжээлэй бусад залаата ургамалнууд сооһоо манай аймагуудта гансал хяаг горьтойгоор таригдадаг гээшэ. Тиибэшье хээрын таряалан, сабшалан дээгүүр элбэгээр ургадаг житняк, мятлик, костер безостый гэхэ мэтэ тэжээлэй залаата ургамалнууд ёһоор таригданагүй.

Илангаяа манай республикын байгаалиин эрхэ байдалда костер безостый гэжэ ута, набшаһалиг эшэтэй, овёстол адлирхуу һэмбэгэрхэн һалаатай олон жэлэй ургамал ногоо ехээр таряа һаа зохистой гэжэ һанагдана. Тэрэнэй гол үндэһэниинь газарай хүрьһэндэ дээгүүр, хажуу тээшээ таража ургадаг аад, ногоониинь үргэлжэ үдхөөр гарадаг байха юм. Энэ ургамал таригдаһанһаа хойшо 3-дахи жэлдээ эгээл һайн ургаса үгэжэ эхилдэг юм. Тэрэниие уһанайшье абаа һаа, ургасань хосордоггүй. Костёр безостый гэжэ ургамал ногооe хүсы үбһэнтэй холижо тарихада малда бүришье һайн, шэмэтэй тэжээл болодог гээшэ. Энэ ногоон июлиин эхеэр сэсэглээд, август һарын һүүл багта үрэһэниинь хүсэд эдеэшээд байдаг. Үрэһэнэйнгөө эдеэшэхэ үедэ залаань буршыжа эхилнэ. Эгээл энэ үедэ тэрэнэй үрэһэ хүрэнгые хуряажа абаха хэрэгтэй. Тиигээд үрэһые бага шииктэй нуга сабшалангай газарта тарихада болохо. Мүн ой модоной заха, соорхой газарта һайн ургадаг юм.

Ямаршье жэлдэ тогтууритай һайн ургаса үгэдэг, шэмэтэй үбһэн— хяаг (пырей) хаа хаанагүй ехээр таридаг болохо шухала. Хяаг, хүсы үбһэн, костёр безостый гурбаниие холижо тарихада сабшалангай ургасые эрид дээшэлүүлдэг байна. Тэрэшэлэн эһэлиг хүрьһэтэй газарта «элһэнэй овёс» гэхэ гү, али «волоснец» гэжэ нэгшэгэр томо залаатай, үргэн хатуу набшаһатай, үндэрөөр ургадаг ногооe тарихада зохистой. Шииг нойто ехэтэй, дооро газарта ургадаг лисохвост, житняк гэхэ мэтэ набшаһалиг ургамалнуудые сабшалан, бэлшээриин газарта элбэгжүүлхэ ёһотойбди.

Олон жэлэй бүхы ургамал ногоонуудай ургасые үрэһэнэйнь эдеэшэһэн хойно хуряаха хэрэгтэй. Тэрэниие юрын комбайнаар вентиляторыень абаад, хуряажа болоно. Үгышье һаа, тусхай косилкаар сабшаад, хуряажа, молотилкадаад, үрэһыень абахада өөрэгүй.

Мүнөө олон жэлэй ногооной үрэһэ хүрэнгэ суглуулха хүдэлмэриие хаа хаанагүй үргэнөөр ябуулжа, тэдэниие ехээр таридаг болохо хэрэгтэ совхоз, колхоз болон аймагуудай хүдөө ажахын инспекциин агрономууд анхаралаа хандуулха уялгатай.

А. Останин,
Хүдөө ажахын туршалгын станциин хүдэлмэрилэгшэ.

Бүхэдэлхэйн VII фестивальда зоригшод

Һаяын һүнинүүдэй нэгэн. Улан-Баторһаа гараһан поезд Улан-Удэ станциин вокзалда хүрэжэ ерэбэ. Һүни оройшье һаань, хүн зон олон, барандаа хүхюутэй зугаатайнууд, баглаа сэсэгүүдые баринхай. Хүгжэмэй ирагуу һайхан аялга соностоно...

Эндэ суглараһан Улан-Удын залуушуул Австриин ниислэл—Вена хотодо болохоёо байһан Бүхэдэлхэйн VII фестивальда ошожо ябаһан Монгол Арадай Республикын түлөөлэгшэдые уттахаяа ерэһэн байба. Уулзалга хани халуун, нүхэрэй ёһоной оршон байдалда үнгэрөө. Хани нүхэдэй хамтараһан дуулалдаха абяан ойр тойрон зэдэлэн байгаа. Эхэ орон тухай монгол арадай дуунай аялга нилээд удаахан зэдэлээ. Һүүлээрнь Улан-Баторай хүгжэмтэ драмын театрын душан Жаргалсайханай хүнхинэмэ бүдүүн бас хоолойгоор демократическа залуушуулай гимнын аялга татахалаар эндэ суглараһан залуушуул эдэбхитэйгээр дэмжэн абажа дууланад. Һүүлээрнь хүхюутэй

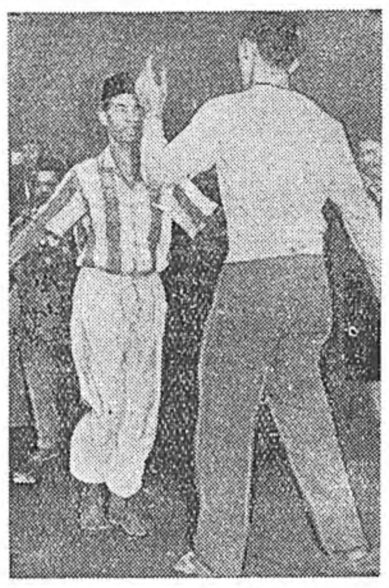

солбон хатар танца, ёохор наадалга вокзалай талмай дээрэ болоо.

Тэрэшэлэн фестивальда ошожо ябаһан Индонезиин, Австралиин, Камбоджын, Японой залуушуулай түлөөлэгшэд Улан-Удын станцяар гараһан байна.

Вл. Бараев.

Зураг дээрэ: 1. Ёохор наадалга. 2. Индонезиин хатар.

Ч. Балданогой фото.

Донор олондо хүндэтэй хүн

Үбшэн хүнүүдтэ өөрынгөө шуһа үгэдэг донорнуудые олон болгохо тушаа Улаан хэрээһэнэй организацинууд ехэ хүдэлмэри ябуулна. Хүнүүдэй ами наһа абархын тула шуһаяа үгэдэг хүнүүд манай Улан-Удэ хотодо олон.

Донорнуудай үүргэнь угаа ехэ, тиимэһээ тэдэнэр зоной дунда ехэ хүндэтэй гээшэ. Тэдэнэрэй ашаар хэды олон хүнэй ами наһан абарагданаб?! Донорнууд һайн дураараа, ажал хүдэлмэриһөө заахашье һаатангүй, өөрынгөө шуһа үгэдэг байна.

Бэе һайнтай, 18-һаа дээшэ наһатай хүн бүхэн донор боложо шадаха юм. Нэгэ хүнһөө 225—450 грамм шуһан нэгэ дахин абтадаг юм. Энэнь хүнэй бэедэ хоро хүргэдэггүй. Арбаад хоног үнгэрөөд байхада, донорой шуһанайнь хэмжээн хуушан түхэлдөө хүрөөдхидэг.

Манай орон дотор донорнууд халуун анхаралаар хүреэлэгдэнхэй. СССР-эй Элүүрые хамгаалха министерствын захиралтын ёһоор, донорнууд бэеэ шалгуулха, шуһаяа үгэхэ үдэртөө ажалһаа табигдаха эрхэтэй юм. Тэрэ үдэрнь салин хүлһэниинь түлэгдэжэ байха, ээлжээтэ амаралта үгтэхэ ёһотой.

Манай Улан-Удэ городой хүдэлмэришэд, алба хаагшад Валентина Куклина, Раиса Каурова, Александра Дуган, Александра Масюкова болон бусад энэ хүндэтэй хэрэгтэ тон эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Эдэнэр донор болоһоор 10 гаран жэлһээ үнгэрөө. СССР-эй Улаан хэрээһэнэй ба Улаан хахад һарын бүлгэмэй Союзай «Хүндэтэ донор» гэһэн значогоор шагнагданхай.

А. Крекшина,
Улаан хэрээһэнэй Улан-Удын горкомой түрүүлэгшэ.

Модошодой амаралта

1959 ондо республикымнай 290 модошод, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд курорт, санаторинуудта ошохонь. Тэдээн сооһоо 60-аад хүн түлбэригүй путёвкоор амарха юм. Мүнөө 300 гаран хүн амаралтын гэрнүүдтэ амаралтаяа үнгэргэхэ байна.

Онохойн модоной комбинадай үнинэй хүдэлмэришэн нүхэр Денисов энэ жэлдэ Усолиин курортдо амарба. Хандагатайн леспромхозой модошон нүхэр Данилов «Боржоми» гэжэ курортдо амаржа байна.

Модо бэлэдхэгшэдэй 700 үхибүүд пионерэй лагерьнуудта амархаа ошоо.

Н. Платонов.

Амаралтын байшан баригдажа байна

Хамар Дабаанай үзэсхэлэн һайхан бооридо хүнэй амархада ехэл таатай зохид юм. Эндэ элдэб зүйлэй минеральна уһан бурьялан гаража байдаг. Зундаа колхознигууд иишэ олоороо ерэжэ амардаг. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлдэ эндэ амаралтын байшан бариха гэжэ шиидээд, барилгашадые эльгээһэн байна. Дархашуул богони болзор соо барилгые дүүргэхын тула ехэ оролдосотойгоор хүдэлнэ.

М.Федоров.

Тобшохоноор мэдээсэхэдэ...

☆ **Хоринин леспромхозой машина, техникэ заһабарнлагшад улам бүтээсэтэйгээр ажаллажа байна. Токарь Д. Самбуев, модошо дархашуул П. Семенов, Д. Дугаров, түмэршэ дархашуул А. Иванов, М. Красиков гэгшэд илангаяа оролдосотойгоор хүдэлнэ.**

В. КУКЛИН.

☆ **Нютагай үбгэжөөлнүүд С. Мижит-Доржиев, Б. Доржиев гэгшэд түрэл—«Байгал» колхоздоо шадаха зэргээрээ туһалдаг юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ эдэнэр тус тустаа 300—400 гаран ажалта үдэр олоһон байгаа. Мүнөө эдэнэр үбһэ хурялалгада өөһэдынгөө хубитые оруулалсажа байнхай.**

Ф. БАЛДАНОВ.

Закамен.

☆ **Хоёрдохи лотерейн билетүүдэй ээлжээтэ шүүбэри байгша оной июниин 30-да Куйбышев городто болобо. Энэ шүүбэрдэ тудаһан билетүүдэй мүнгыень городой нөөсэлгын кассанууд июлиин 14-һөө түлэжэ эхилбэ.**

М. ХАЛБАЕВ.

Сагай уларил

Гидрометбюрогой мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр республика доторнай үүлэтэйшэг байха, бороо хура орохогүй. Баруун тээһээ һулаханаар һалхилха. Улан-Удэ городто 23—25 градус дулаан болохо.

Июлиин 23, 24-дэ республика доторнай үүлэтэйшэг байха. Зарим газарта бага зэргэ бороон, аадар орохо. Баруун тээһээ һулаханаар һалхилха. Һүниндөө 8—13 градус, үдэртөө 23—28 градус дулаан болохоор хүлеэгдэнэ.

Хилын саанаһаа

РУМЫНИИН ХҮДЭЛМЭРИШЭНЭЙ ПАРТИИН ЦК-гэй УРЯАНУУД

БУХАРЕСТ, июлиин 19. (ТАСС). Фашистска дарлалтаһаа ороной сүлөөлэгдэһөөр 15 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Румыниин Хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-гэй гаргаһан уряануудые Румыниин хэблэлэй агентство дамжуулаа. Румыниин Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр зэбсэгтэ восстани хэжэ, сэрэгэй-фашистска шанга засагые унагааһан арадай патриотическа хүсэнүүдэй, сүлөөлэгшэ — Советскэ Армиин фашистска дарлалтаһаа ороние сүлөөлхын тулада шуһаяа адхаруулһан сэрэгшэдэйнь, офицернүүд болон генералнуудайнь аша туһа уряа соо тэмдэглэгдэһэн байна.

Советскэ Союз түрүүтэй, хүсэн түгэлдэр социалистическэ лагериие бэхижүүлхые, коммунизмын агуу ехэ зорилгонууд тээшэ бултадаа дабшан ябаһан социалистическэ оронуудай бата нэгэдэлые, харилсаа холбоо болон ахадүүгэй харилсан туһалалсалгые бэхижүүлхые РРП-гэй ЦК уряална.

Балканиие атомна, ракетнэ зэбсэггүй, амгалан тайбан, хани барисаанай орон нютаг болгохын тула Балканай оронуудай арадуудай хүсэлэл оролдолго нэгэдүүлхые РРП-тэй ЦК уряална.

Ажалай бүтээсые саашадань дээшэлүүлхын, продукциин өөрын үнэ химдаруулхын түлөө, түрүү техникэ үргэнөөр нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхын түлөө тэмсэхыень промышленностиин ажалшадые РРП-гэй ЦК уряална; мүн тэрэшэлэн хүдөө ажахын үйлэдбэриин ашаг үгэлгые улам дээшэлүүлхыень хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдые уряалһан байна.

Ядерна зэбсэг туршалга болюулха тухай асуудалаар гурбан гүрэнэй Женевэдэхи зүблөөн

ЖЕНЕВА, июлиин 20. (ТАСС). Хиналтын постнуудай хүдэлмэрилэгшэдые хубаарилха тухай хамтын дурадхал, тэрэшэлэн Америкын проектдэ нэмэлтэ статья США-гэй, Англиин делегацинууд ядерна зэбсэг туршалга болюулха тухай зүблөөнэй мүнөөдэрэй ээлжээтэ заседани дээрэ оруулһан байна.

Локарнодохи уласхоорондын кинофестиваль дээрэ советскэ фильм ехээр һонирхогдобо

ЖЕНЕВА, июлиин 20. (ТАСС). Уласхоорондын кинофестиваль Швейцариин Локарно городто болоод июлиин 19-дэ дүүрээ. Энэ фестивалиин үедэ 21 ороной кинофильмнүүд харуулагдаа. Эрхим фильмнүүдтэ шангуудые олгохо гэжэ жюри үсэгэлдэр үдэшэ шиидхээ. «Капитанай басаган» гэжэ советскэ фильм һайн сэгнэлтэ абаһан байна. Энэ фильмдэ «Золотой парус» гэжэ эгээн дээдэ шагнал олгогдохо болоо. Чехословакиин, Италиин, Америкын фильмнүүдтэ мүн лэ иимэ шангууд үгтэхэ болоһон байна.

Дурсагдаһан фильмын гол рольнуудта советскэ актёрнууд И. Арепина, С. Лукьянов гэгшэдэй тон һайнаар наадаһые «Газетт де Лозанн» гэжэ газетэ мүнөөдэр тэмдэглээ.

Нью-Йоркдохи Советскэ выставкэ. Горьковско автозаводой бүтээжэ гаргаһан «Чайка» гэжэ автомашиные выставкэдэ орогшод хаража байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Горнягуудай уласхоорондын конференци хаагдаба

ВАРШАВА, июлиин 19. (ТАСС). Горнягуудай уласхоорондын III конференци үсэгэлдэр хүдэлмэреэ дүүргээ гэжэ Польшын хэблэлэй агентство мэдээсэнэ.

Конференцидэ хабаадагшад юрэнхы тогтоол баталан абаа. Тусхайлбал, горнягуудай уласхоорондын нэгэдэлэй туйлалтанууд болон үүргэ тухай энэ тогтоол соо хэлэгдэһэн байна. Капиталистическэ монополинуудта эсэргүү нэгэдэмэл фронтдо батаар эмхидэн жагсахыень горнягууд болон тэдэнэй профсоюзууд уряалагдаһан байха юм. Эрхэ сүлөөгэй, демократиин түлөө тэмсэхэ талаар горнягуудай зорилгонууд тухай тогтоол мүн лэ баталан абтаа.

Бүхы дэлхэйн горнягуудта хандалгын проектые конференцидэ хабаадагшад баталан абаа. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: «Салин хүлһэ, пенси дээшэлүүлхын түлөө, социальна мүнхэлэлгэ бэелүүлхын түгү, али тэрэниие һайжаруулхын түлөө, хүдэлмэриин үдэр богони болгохын түлөө, ажалай эрхэ байдал һайжаруулхын түлөө, гэр байра олоор барихын түлөө хамтаараа тэмсэхыетнай аха дүү ёһоор уряалан бидэнэр таанадта ханданабди гэжэ уряа дотор хэлэгдэнэ».

Конференцидэ хабаадагшад нэгэдэлэй хүтэлбэрилхы шэнэ органиие һунгаа, ашагта малтамалнуудай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзуудай уласхоорондын нэгэдэлэй захиргаанай комитедые үргэдхөө.

Хитадай, Чилиин, Чехословакиин, Франциин, Индиин, Люксембургын, ГДР-эй, Польшын, Италиин, СССР-эй, тэрэшэлэн Гвинейн түлөөлэгшэд энэ комитедэй составта оролсоо. Африкын горнягуудые Гвиней түлөөлнэ.

Польшын горнягуудай главна правлениин түрүүлэгшэ-мэргэжэлтэ Михал уласхоорондын нэгэдэлэй түрүүлэгшээр, Франциин түлөөлэгшэ Викторьен Дюге генеральна секретаряар, түрүүлэгшын орлогшонороор Хитадай, Индиин, Италиин, СССР-эй түлөөлэгшэд һунгагдаа.

Баруун Африкын гурбан гүрэниие толгойлогшонорой зүблөөнэй коммюнике

ПАРИЖ, июлиин 20. (ТАСС). Франц Пресс агентствын корреспондентын Санникеллиһээ (Либери) мэдээсэһэнэй ёһоор, Ганын премьер-министр Куаме Нкрума, Гвинейн премьер-министр Секу Туре, Либериин президент Уильям Табмэн гэгшэдэй хоорондо болоһон хэлсээн июлиин 16-да дүүрээ.

«Африкын бэеэ даанхай гүрэнүүдэй нэгэдэл» байгуулха гол ёһонуудые гурбан ороной толгойлогшонорой зүблөөнэй дүнгүүд тухай хамтын коммюнике соогоо тэдэнэр соносхоһон байна.

Африкын арадууд бусад арадууд шэнги бэеэ даанхай, эрхэ сүлөөтэй байха, өөһэдтөө таарамжатай засаг түрые шэлэн оложо байгуулха эрхэтэй юм гэжэ коммюнике соо онсолон тэмдэглэгдэнэ. Нэгэдэлэй гэшүүд тус тустаа засаг түрэтэй, конституцитай үлэхэ юм. Нэгэдэлэй гол зорилго юуб гэхэдэ, дарлагдажа байһан Африкын газар нютагуудай хүн зондо туһаламжа үзүүлхэ, тиигэжэ тэдэнэй дулдыданги байдал усадхаха ябадал түргэдхэхэ байна. Африкын ямаршье дулдыданги орон бэеэ даанхай байдалтай болоод байхадаа энэ нэгэдэлдэ орожо шадаха байна.

Сахарада атомна бомбо туршажа үзэхэ гэжэ Франциин һанаашалжа байһые зүблөөндэ хабаадагшад хэлсээд, атомна, водородно бомбонуудые туршалга болюулха уряатайгаар иимэ зэбсэгүүдтэй болоод байһан гүрэнүүдтэ хандаа.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн зүбшэхэ зүйлдэ Алжирай асуудал оруулхые дэмжэжэ байһанаа Ганын, Гвинейн, Либериин хүтэлбэрилэгшэд мэдүүлээ.

Түбэдтэ демократическа шэнэдхэлгэ хэхэ асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ

ПЕКИН, июлиин 19. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент Һасаһаа иигэжэ дамжуулна:

Түбэдэй автономно район байгуулха талаар бэлэдхэл хэхэ комитедэй хоёрдохи сесси боложо, Түбэдтэ демократическа шэнэдхэлгэ хэхэ ябадалые ехээр дэмжэжэ байһанаа Түбэдэй элдэб ажалай хүн зоной түлөөлэгшэд мэдүүлһэн байна.

Түбэдэй автономно район байгуулха талаар бэлэдхэл хэхэ комитедэй гэшүүн Джаньтун Цзезигмэ иигэжэ мэдүүлээ: шэнэдхэлгэ хэхэ дурадхал түбэд арадай байдал һайжаруулха тухай Хитадай правительствын, Коммунистическэ партиин угаа ехэ оролдолго гаргадаг байһые гэршэлэн харуулна.

Һаса шадарай таряашадай зүгһөө үгэ хэлэхэдээ, таряашан, Байда иигэжэ тэмдэглээ: демократическа шэнэдхэлгэ хэхэ гээшэ бидэнэй хэтэ үеһөө хойшо һанажа ябадаг хүсэл юм. Энэ шэнэдхэлгые амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада бидэнэр бүхы хүсэ шадалаа зорюулхабди.

Кубын правительствода эсэргүү үгэсэлгэ

«НЬЮ-Йорк таймс» газетын корреспондентын Гаванаһаа мэдээсэһэнэй ёһоор, Кубын гадаадын хэрэгүүдэй министр д-р Рауль Роа телевиденеэр үгэ хэлэхэдээ иигэжэ мэдүүлээ. Кубын урдын засаг баригша Батистын тала баригшад Доминиканска Республикын засагые баригша Трухильо гэгшэтэй хамта 6 мянган хүнһөө бүридэһэн хүлһэнэй сэрэг Кубада добтолон орохын тулада бэлэдхээд байна. «Кубын революцида эсэргүү ехэ үгэсэлгэ США-да элитээр бэлэдхэгдэжэ байдаг» гэжэ д-р Роа хэлээ. Энэ үгэсэлгын бэлэдхэгдэдэг газар Сьюдад-Трухильодо (Доминиканска республика), мүн Холбоото Штадуудта байдаг юм. Үгэсэлгэ хэгшэд США-гэй тусхай тушаалта хүнүүдтэй холбоотой гэжэ Кубын гадаадын хэрэгүүдэй министр мэдүүлээ. Батистын правительствын байха үедэ ехэ тушаал даажа байһан хэдэн түшэмэд Вашингтондо зүблөө хээ. Тэдэнэй зариманиинь США-гэй тусхай тушаалта хүнүүдтэй ехэ холбоо барисаатай, тэдэнтэй хамта ябуулга хэдэг юм гэжэ Роа хэлэһэн байна.

Министрын хэлэһэнэй ёһоор Америкын хэдэн сенаторнууд, тэрэ тоодо Истленд (Миссисипи) Кубада баадхалга хэхын тулада Америкын дэлгүүр дээрэ Кубаһаа гаргагдадаг сахарай процентые бага болгохо тухай асуудал США-гэй конгрессэй зүбшэлгэдэ табихаар бэлдэжэ байнхай.

(ТАСС).

КНР-эй правительствын шэнэ шанга уридшалан һануулга

ПЕКИН, июлиин 20. (ТАСС). Синьхуа агентство иигэжэ дамжуулна. КНР-тэ хамаатай Пинтань, Байцюань (Фуцзянь провинци) шадарай уһанда июлиин 20-до Америкын сэрэгэй корабль ороһон байна.

Америкын сэрэгэй кораблиин иимэ хорото ааша гаргаһан дээрэһээ шэнэ уридшалан һануулга шангаар хэхые КНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министерствын түлөөлэгшэдэ даалгагдаһан байна.

Испанида демократуууд арестовалагдана

ПАРИЖ, июлиин 20. (ТАСС). «Юманите» газетэ иигэжэ дамжуулна. Бүгэдэниитын забастовкын болоод, июниин 18-да дүүрэһэнэй һүүлээр Франкодо эсэргүүсэдэг хэдэн зуун хүн Испаниин түрмэнүүдтэ хаагдаһан байна.

Забастовкын болохын урда үдэр июниин 17-до хүдэлмэришэн Симон Санчес Монтеро арестовалагдаһан байгаа. Тэрэ Испаниин Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй политбюрогой гэшүүн юм. Аюулгүйе сахиха генеральна управлениин байра соо тэрэ ехээр зобоогдоһон, туляагдаһан байна. Тиигэбэшье Симон Санчес Монтеро ямар нэгэн асуултада харюусахаһаа арсаһан байгаа.

Революционно тэмсэлдэ үнинһөө хойшо хабаадагша, эдэбхитэй коммунист нүхэр Симон Санчес Монтеро эдир залуу наһанһаа хойшо хэдэн жэлэй турша соо Алькала де Энаресай, Карабанчелиин (Мадрид), Бургосой центральна түрмэнүүдтэ һууһан байгаа гэжэ «Юманите» газетэ бэшэнэ.

«Юманите» газетын мэдээсэл дотор арестовалагдаһан тэмсэлшэдэй нэрэнүүд дурсагдаһан байна. Тэдэнэй дунда хүдэлмэришэд-металлургнууд, горнягууд, университедүүдэй ажал-ябуулагшад, социалистнууд болон бусад бии.

СССР США хоёрой хоорондохи спортивна матч тухай Америкын хэблэл иигэжэ бэшэнэ

НЬЮ-ЙОРК, июлиин 21. (ТАСС). СССР болон США-гэй хүнгэн атлетигүүдэй суглуулагдамал командануудай хоорондо болоһон мүрысөөн тухай Америкын газетэнүүд ехэ материалнуудые толилно. Мүрысөөнэй тон хани ёһоной оршон байдалда үнгэрһэн тухай корреспонденцинүүд соо онсолон тэмдэглэгдэнэ. СССР США хоёрой суглуулагдамал командануудай хабаадаһан мүрысөөе һайшааха хэрэгтэй, энэ хадаа хоёр ороной хоорондохи, харилсаа һайжаруулха хэрэгтэ алхам боложо үгэхэ байна гэжэ Филадельфида гарадаг «Инкуайрер» газетын корреспондент бэшэнэ.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции редактора —46-32, зам. редактора—32-74, отв секретаря —27-37, отделов: партийной жизни—34-05, сельского хозяйства и советского строительства—47-59, промышленности и транспорта, пропаганды, информации—35-14, культуры—24-74, писем и рабселькоров — 40-49, отдел переводов, корректерская —35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н01096. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 5011.